

**PS 08/18 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van
Noord-Brabant op 17 november 2017**

Inhoudsopgave	
Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	4
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	5
Opening van de vergadering / vaststellen agenda	8
Actualiteit	9
Bespreekstukken	14
60/17 Statenvoorstel Logistics Community Brabant	14
58/17 Statenvoorstel Heffingsverordening landinrichtingskosten Noord-Brabant	35
67/17 Statenvoorstel 8^e wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden	36
61/17 Statenvoorstel Toestemming Provinciale Staten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)	42
Stemming	53
80/17 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 22 september 2017	53
82/17 Ontwerpbesluit Procesbesluit en –machtiging bestuursrechtelijke procedure	53
Motie M1 Provinciale Staten 10 november 2017 Statenvoorstel 66/17: Extra beveiligde rechtbank	53
60/17 Statenvoorstel Logistics Community Brabant	55
58/17 Statenvoorstel Heffingsverordening landinrichtingskosten Noord-Brabant	57
67/17 Statenvoorstel 8^e wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden	58
61/17 Statenvoorstel Toestemming Provinciale Staten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)	59

Index gesproken personen

Bahar, drs. H., 43, 47, 49, 51, 52, 57, 58, 59

Berg, H.F. van den, 40

Bollen, G.W., 14, 21, 55, 56

Braspenning, A.L.J., 8, 35, 36, 37, 39

Brunklaus, mw. drs. P.M., 11, 12, 35, 54

Dingemans, mw. F.M., 54, 57, 58, 59

Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van, 53, 54, 57, 58, 59

Hattem, A.W.J.A. van, 11, 13, 44, 49, 50, 52, 53, 54, 57, 58, 59

Heer, drs. ing. C. de, 15, 30, 55, 56

Heijman, J.H.W.F., 55, 56, 57, 58, 59, 60

Heijmans, N.G.L., 8, 13, 54, 55, 56, 57, 58, 59

Kammen, mw. drs. P. van der, 53

Knoet-Michels, mw. A.J.H., 51, 52, 60

Kort, M.V. de, 20, 21, 22, 23, 31, 34, 55, 56, 58

Kutlu, S., 19, 20, 55, 56

Meel, J. van, 17

Overveld, W.A.A.M. van, 54, 55, 56, 57, 58, 60

Panhuizen, A.V., 42, 46, 48

Roijackers, mw. H.I., 37, 41, 58, 60

Smeets, drs. M.E.J., 57

Smeulders, S.J.A.H., 54, 57

Steenbakkers, S.P.M.F., 9, 10, 12, 14

Surminski, mw. M.J.G.P., 35, 38, 41, 54, 55, 56, 57, 59, 60

Uijlenhoet, A., 22, 23, 24, 26, 27, 28, 32, 34, 55, 56

Voorzitter, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61

Vreugdenhil, ing. H.J., 54, 56, 57, 58, 59, 60

Vugt, drs. R.J. van, 54

Willems-Kardol, mw. J.C., 17, 22, 27, 30, 33, 55, 56

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

mw. mr. K.A.E. ten Cate, griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bahar, drs. H.	CDA	Helmond
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bollen G.W.	VVD	Sint Anthonis
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklaus mw. drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.R.C.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Uden
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heer, drs. ing. C. de	CDA	Eindhoven
Heijman, J.H.W.F.	Lokaal Brabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw. drs. P. van der	PVV	Tilburg
Klitsie, mw. drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meel, J. van	SP	Breda
Meeuwis-van Langen, H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Breda
Oosterveer, dr. ing. H.	50PLUS	Waalre
Otters-Bruijnen, mw. mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen, A.V.	VVD	Tilburg

Portheine, P.
Roijackers, mw. H.I.
Roks, L.A.G.
Schüller, mw. drs. I.J.W.
Smeets, drs. M.E.J.
Smeulders, S.J.A.H.
Spapens, M.
Staak, W.R. van der
Steenbakkers, S.P.M.F.
Surminski, mw. M.J.G.P.
Uijlenhoet, A.
Vreugdenhil, ing. H.J.
Vugt, drs. R.J. van
Wel, ir. M.C. van der
Willems-Kardol, mw. J.C.

VVD	Riethoven
GroenLinks	's-Hertogenbosch
PVV	Etten-Leur
VVD	Woudrichem
GroenLinks	Oosterhout
PvdA	Helmond
SP	's-Hertogenbosch
SP	Sint-Oedenrode
CDA	's-Hertogenbosch
PvdD	Hoogerheide
GroenLinks	Rosmalen
ChristenUnie-SGP	Nieuwendijk
CDA	Woudrichem
PvdD	Rijsbergen
PVV	Helmond

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 17 november 2017

Agenda

I. Opening van de vergadering / vaststellen agenda

II. Actualiteit

III. Bespreekstukken

60/17 Statenvoorstel Logistics Community Brabant

58/17 Statenvoorstel Heffingsverordening landinrichtingskosten Noord-Brabant

67/17 Statenvoorstel 8^e wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden

61/17 Statenvoorstel Toestemming Provinciale Staten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

IV. Stemming

Motie M1 Provinciale Staten 10 november 2017 Statenvoorstel 66/17: Extra beveiligde rechtbank

80/17 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 22 september 2017

82/17 Ontwerpbesluit Procesbesluit en -machtiging bestuursrechtelijke procedure

V. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 17 november 2017

Voorzitter: prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

Griffier: mw. mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 51 leden aanwezig, te weten:

Altundal, mw. Arts, Bahar, Bakker, Van den Berg, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, Braspenning, mw. Brunklaus, Burger Dirven, mw. Claessens-Vloedgraven, Deryckere, mw. Dingemans, Everling, Van Gruijthuijsen, Hageman, Van Hattem, De Heer, Heijman, Heijmans, mw. De Hoon, De Jonge, mw. Van der Kammen, mw. Klitsie, mw. Knoet-Michels, Koevoets, De Kort, Kouthoofd, Kutlu, Maas, Van Meel, mw. Meeuwis-van Langen, Oosterveer, mw. Otters-Bruijnen, Van Overveld, Panhuizen, Porthene, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, Smeets, Smeulders, Spapens, Steenbakkers, mw. Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van Vugt, Van der Wel, mw. Willems-Kardol.

Afwezig: Van der Staak, mw. Dirken, Meijer en Kuijken.

Opening van de vergadering / vaststellen agenda

*De voorzitter **Error! Bookmark not defined.** opent de vergadering om 13.15 uur*

De **voorzitter**: Ik open de vergadering met het gebruikelijke moment van stilte. Ik verzoek u allen daarbij te gaan staan.

(Er wordt een moment stilte in acht genomen.)

De **voorzitter**: Dank u. Welkom. Ik wil de griffie vragen ons mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Ik heb bericht van verhindering ontvangen van de heer Van der Staak, mevrouw Dirken en de heer Meijer. De heer Van der Wel, de heer Bakker en mevrouw Knoet hebben aangegeven wat later in deze vergadering te arriveren.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Aanvullingen daarop vanuit de zaal?

De heer **Braspenning** (CDA): De heer Kuijken is ook niet aanwezig in verband met verblijf in het buitenland.

De **voorzitter**: Is genoteerd.

De heer **Heijmans** (SP): Ik weet niet of u de heer Van der Staak hebt afgemeld, maar die is ziek. Ik dacht dat u ermee begon, maar ik weet het niet zeker.

De **voorzitter**: Dat is het geval, maar toch dank voor de aanvulling. Ik heet u nogmaals allen zeer van harte welkom, ook degenen die via internet meekijken en uiteraard de vandaag wel erg kleurrijke publieke tribune, leden van het Gilde Sint Lambertus uit Someren-Eind, als ik het goed heb onthouden. Zeer van harte welkom en fijn dat u belangstelling toont voor het werk van de Staten van Noord-Brabant.

Dan stel ik de agenda aan de orde. Er is, nog los van de bij u al bekende besprekingsstukken, één aanvulling, en dat is een mondelinge vraag die is voorgesteld. De procedurevergadering heeft besloten u te adviseren die toe te laten. Het betreft vragen van het CDA over het financieel toezicht op de gemeente Eindhoven. Ik stel voor dat we het advies van de procedurevergadering overnemen. Dat is het geval. Dan gaan we daarmee zo dadelijk beginnen.

Ik deel u voorts mede dat eventuele moties en amendementen die vandaag zullen worden ingediend door de griffie op iBabs zullen worden geplaatst onder Statendag 17-11-2017, agendapunt 9: ingediende moties en amendementen.

Voorts verzoek ik u om, mocht u de Statenzaal verlaten, dat even te melden bij de bodetafel. Zeker als wij gaan stemmen, is het fijn te weten wie er in de zaal is.

Actualiteit

De **voorzitter**: Dan begin ik nu met het vragenhalfuur, zoals gezegd vragen ingediend door de fractie van het CDA. De vragensteller krijgt in maximaal twee minuten de gelegenheid om de ingediende vragen toe te lichten, daarna zal de gedeputeerde in maximaal drie minuten een antwoord geven, eventueel een vervolg door de vragensteller en mochten er vervolgens ook nog andere leden van de Staten zijn, dan is er gelegenheid voor vervolgvragen. Het woord is aan de heer Steenbakkers van de fractie van het CDA.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter, dank. We kennen de gemeente Eindhoven en de regio Eindhoven als een slimme stad, een slimme regio, die in 2016 zelfs de mainportstatus heeft gekregen. Daar kunnen we als Brabant trots op zijn, dat zijn we ook als CDA, en daar moeten we zelfs als Nederland trots op zijn. De stad is van groot belang. We maken ons daarom des te meer zorgen over de aanhoudende berichtgeving rondom de financiële tekorten en mogelijke negatieve en/of beperkende effecten op de economische en andere ontwikkelingsmogelijkheden van de stad, de regio en onze zuidelijke mainport.

Voorzitter. Voor 15 november heeft iedere gemeente haar begroting in moeten leveren en vóór 1 januari dient u als GS met een reactie daarop te komen, onder welke vorm van toezicht zij dienen te komen staan. Naar aanleiding van deze negatieve berichtgeving rondom de financiële huishouding de volgende vragen. Heeft de gemeente Eindhoven haar begroting vóór 15 november 2017 ingeleverd? Hebben GS al een besluit kunnen nemen over de vorm van toezicht voor de gemeente Eindhoven? Zo ja, hoe luidt dit? Zo nee, wanneer wil men dit besluit nemen? Hoe kijken GS als toezichthouder aan tegen de financiële problemen en specifiek tegen de hoogte van de reservepositie in Eindhoven? Hebben GS voldoende comfort bij de begroting 2018 van de gemeente Eindhoven? Met andere woorden: is die begroting realistisch, met alle taakstellingen en eventueel andere financiële tegenvallers die toch nog te verwachten zijn? Zijn GS, naar voorbeeld van wat bijvoorbeeld in Almelo in 2015 door de provincie Overijssel is gebeurd, bereid om met het ministerie van BZK de gemeente Eindhoven een begrotingsscan aan te bieden? Zien zij ook nog andere ondersteuningsmogelijkheden? Hoe worden de Staten in zijn algemeenheid hierin meegenomen? Het viel ons op dat wij zeer summier geïnformeerd worden over het toezicht op de financiële huishouding van gemeenten, anders dan bij andere provincies.

Dan twee vragen over bestuurskracht; wellicht krijg ik daarop antwoord van gedeputeerde Spierings. De burgemeester van Eindhoven heeft zich eind 2016 stevig uitgelaten over bestuurskracht en de rol van Zuidoost-Brabant, hoe die dat ziet. Hoe moet dit financiële tekort volgens GS gezien worden in het kader van bestuurskracht van de gemeente Eindhoven zelf? En nemen GS deze feitelijke begrotingstekorten van

Eindhoven ook mee in de bredere discussie over bestuurskracht in de regio en de rol die de gemeente Eindhoven daarin speelt?

Tot zover waren dit de vragen.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Steenbakkers. Het woord is aan gedeputeerde Spierings.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Dank u wel, voorzitter. Wij hebben de begroting van de gemeente Eindhoven op 14 november ontvangen. U zult zich kunnen voorstellen dat wij nog bezig zijn met het bestuderen van die begroting en dat we daarover dus nog geen conclusies hebben kunnen trekken. Dat gaan wij uiteraard voor 1 januari 2018 doen, zoals de heer Steenbakkers al aangaf, en zoals wij daar ook mee om horen te gaan.

De reservepositie van de gemeente Eindhoven heeft onze aandacht. Eindhoven heeft inderdaad door overschrijdingen van budgetten in het sociaal domein dekking moeten zoeken in de algemene reserve. Om op termijn weer tot een structureel sluitende begroting te komen, heeft Eindhoven ook een pakket voorgesteld aan bijstellingen en maatregelen. Op die manier hebben zij een begroting ingediend die uiterlijk in het jaar 2021 structureel sluitend is.

Op vraag 4 kan ik eigenlijk maar verwijzen naar vraag 2. Wij zijn op dit moment de begroting nog aan het onderzoeken. Als wij concluderen dat die begroting voldoet aan alle vereisten, is er geen enkele reden om verder na te denken over een eventuele begrotingsscan of iets dergelijks. En primair is de gemeente gewoon zelf verantwoordelijk voor het in orde krijgen van de begroting. Als wij daar verder geen bijzondere bevindingen bij doen, laten wij dat ook keurig bij de gemeente liggen.

We vinden het natuurlijk belangrijk om uw Staten goed te informeren over de taken die wij als college hebben, zodat u ook een controlerende rol kunt vervullen. Specifiek voor toezicht zit dat in het beleidskader dat eens in de vier jaar naar uw Staten komt ter informatie en dat wij overigens ook met elkaar besproken hebben in een themabijeenkomst aan het begin van deze bestuursperiode. Vervolgens krijgt u elk jaar het jaarplan en het jaarverslag. Als u heel specifiek meer wilt weten over ons financieel toezicht op gemeenten, dan publiceren wij dat ook allemaal op onze website, waar u overigens ook alle andere toezichtsinformatie kunt vinden.

Als het gaat over bestuurskracht, dan hebben wij geen enkele twijfel over de toegevoegde waarde en de bestuurskracht van Eindhoven, als je kijkt naar alles wat van belang is in die regio om ook Brainport in de benen en groot te houden. We hebben nu de erkenning gekregen dat het een mainport is en wij zien ook dat Eindhoven daar op een heel goede manier aan trekt. Bestuurskracht gaat over heel veel meer dan enkel de financiële positie. Alleen op basis daarvan kunnen we dan ook geen conclusies trekken over bestuurskracht, en zoals ik al zei: wij hebben geen enkele twijfel bij de bestuurskracht van de gemeente Eindhoven.

De **voorzitter**: Nee nee, geen interrupties in deze fase. De vragensteller krijgt de gelegenheid een vervolgvraag te stellen, indien gewenst.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter, dank. Dank ook voor de heldere beantwoording van de gedeputeerde. We hebben er alle begrip voor dat u nog even nodig hebt als de begroting pas op 14 november is ingeleverd. Dus geen enkel probleem. We vragen wel of u kunt toezeggen dat u de Staten meeneemt en zo spoedig mogelijk informeert wanneer u wel een besluit hebt genomen hierover.

En dan gaat het toch even over de begroting 2018. U gaat er nu van uit dat u niks aantreft, maar in het geval u toch ziet dat enkele, bijvoorbeeld realistische taakstellingen die in de begroting van Eindhoven staan, niet realistisch mochten zijn, wat is dan het proces? Hoe ziet u het dan voor ogen als u toch tot de conclusie

komt dat hier enkele bezuinigingsopdrachten worden meegegeven die niet haalbaar zijn in onze ogen en hoe toetst u dat?

En dan toch even over bestuurskracht nog. Ik snap dat u wellicht geen enkele twijfel hebt over de bestuurskracht van de gemeente Eindhoven, maar ze hebben daar, althans bij monde van wat we vorig jaar van de burgemeester hebben gehoord, ook een bepaalde ambitie in en u kunt zich ook voorstellen dat bijvoorbeeld inwoners van de gemeente Nuenen of Son en Breugel denken: ja, daar zit een enorm tekort, en met die ambitie. Hoe kunt u die zorgen wegnemen? Natuurlijk gaat bestuurskracht breder, maar het is natuurlijk wel een punt waar door de omliggende gemeenten kritisch naar wordt gekeken. Ook graag een reactie daarop van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Steenbakkers. De gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Dank u wel, voorzitter. Wij informeren de Staten natuurlijk heel graag over alles wat ze willen weten, maar dan zou ik de vraag terug willen leggen: waarom wilt u dit zo graag over Eindhoven weten? Want er zijn meer gemeenten waar de begroting misschien niet in orde is en waar misschien nog wel iets aan schort. Dus als u het specifiek voor Eindhoven wilt weten, wil ik toch graag van u weten waarom specifiek voor Eindhoven en waarom bent u in die andere 63 gemeenten niet geïnteresseerd? Op het moment dat wij concluderen dat de begroting op een aantal onderdelen niet voldoet, hanteren wij onze interventieladder, wat altijd zal beginnen met een ambtelijk gesprek en indien nodig stellen wij de gemeente Eindhoven onder preventief toezicht.

Als het gaat om de bestuurskracht: op het moment dat het tot een fusievoorstel zou komen, dan kan een financiële scan daarvan deel uitmaken. Dus op dat moment zullen wij daar ook naar kijken, maar dat is niet op voorhand een reden om fusietrajecten uit te sluiten of onverstandig te achten.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik kijk nu in de volgorde van de fracties of er behoefte is om aanvullende vragen te stellen. Bij de VVD is dat niet het geval. De SP? Ook niet het geval. De PVV? Van Hattem. U heeft één minuut.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Ook de PVV-fractie heeft grote zorgen over de ontwikkelingen zoals we die op dit moment zien in Eindhoven qua financiën, want sinds daar een ultralinks college aan de macht is, is het potverteren in de hoogste versnelling. In de tijd dat de heer Van Merrienboer daar nog wethouder was, was de financiële positie nog behoorlijk, het eigen vermogen, en dat is jaar op jaar hard aan het interen, waardoor we eigenlijk een soort Zimbabwe aan de Dommel hebben. En daar heb ik eigenlijk een vraag over aan GS, want de gemeente Eindhoven kijkt voor heel veel projecten nadrukkelijk richting deze provincie, om projecten mede te financieren, bijvoorbeeld die onzalige herinrichting van de Vestedijk, waardoor heel het verkeer in de stad vastloopt. Mijn vraag aan GS is: hoe gaat GS om met deze verzoeken voor financiële bijdragen aan projecten in Eindhoven, om te voorkomen dat GS gaat meebetalen aan het dichten van het financiële gat wat de gemeente Eindhoven zelf veroorzaakt?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem voor zijn bijdrage. De fractie van D66 voegt zich niet. De heer Maas, PvdA, ook niet? GroenLinks? Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk dezelfde opmerking als D66. Waarom licht het CDA de begroting van Eindhoven eruit? Heeft het CDA nauwkeurig onderzoek gedaan naar alle andere gemeenten in Brabant? Is dat misschien omdat het CDA niet in het college zit in Eindhoven? Ik snap dat Eindhoven een grote stad is, maar Breda is dat ook, Tilburg is dat ook, maar ook kleinere gemeenten zijn

belangrijk en wij als provincie houden toezicht op al die gemeenten. Mijn vraag is dus echt: waarom licht het CDA Eindhoven er op deze manier uit?

De **voorzitter**: Interruptie Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter, een goeie vraag van mevrouw Brunklaus. Nou, het is eigenlijk heel simpel, mevrouw Brunklaus, en daar verhoudt vraag 6 van ons zich ook toe, als u die hebt gelezen. Dat is omdat we met name over de gemeente Eindhoven non-stop financiële berichtgeving zien in de kranten en wij daarover verder niet worden geïnformeerd. Ik zie het verhaal van de gedeputeerde eigenlijk dan ook als een toezegging, niet alleen dat ze met informatie over Eindhoven komt, maar over alle 63 gemeenten, van: hoe staat het er nu voor? Want ik heb geen tijd als Statenlid – en u evenmin, want we hebben het allemaal hartstikke druk – om dat precies te zien. Maar dit komt in de media nu eenmaal extra naar voren.

De **voorzitter**: Het punt is helder. Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Eindhoven is een grote stad, maar toch heeft u ervoor gekozen om dit eruit te lichten. Ik had het op prijs gesteld als u deze vragen wat algemener had gesteld over alle gemeenten in Brabant na de datum van 15 november. Dat had me chiquer geleken.

De **voorzitter**: Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Dat doe ik bewust niet, om juist aan te tonen dat vraag 6 voor ons cruciaal is: om goed geïnformeerd te worden. Dat doen andere provincies ook. Met hulp van de griffie hebben we daarnaar gekeken: hoe worden Staten geïnformeerd? En die worden gewoon uitgebreider geïnformeerd. Ik zal ook aan gedeputeerde Spierings laten zien hoe andere Staten daarover worden geïnformeerd, op wat voor manier, die ik zelf erg prettig vond. Maar ik beschouw in ieder geval haar verhaal als een toezegging op mijn vraag of zij met in ieder geval een helder besluit en over alle gemeenten, alle 63, maar daar zit Eindhoven dan ook in, wil komen, daar zijn we specifiek in geïnteresseerd, gezien alle actualiteiten en berichtgeving. Dus zo zie ik het even en als het anders is, hoor ik het graag van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Het is helder. Mevrouw Brunklaus.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Ja, als laatste: ik blijf erbij, ik vind het gewoon netter om dit voor de hele provincie te doen. En er zijn natuurlijk meer plekken waar een herindeling speelt. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Het punt is helder. Dan de fractie van 50PLUS, behoefte om hierover het woord te voeren? Niet het geval. Partij voor de Dieren? Niet het geval. ChristenUnie/SGP? Niet het geval. Lokaal Brabant? Ook niet. Dan geef ik tot slot het woord aan de gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Voorzitter. Verzoeken om subsidies voor projecten vanuit Eindhoven zullen wij net zo behandelen als van andere gemeenten, want de financiële positie van een gemeente doet er niet toe op het moment dat ze ons vragen om aan projecten bij te dragen, omdat wij inderdaad geen gaten in begrotingen van gemeenten gaan dichten. Net zo goed gaan wij gemeenten geen subsidie geven zodat ze hun reservepositie kunnen verbeteren, of die nu goed of slecht is op dit moment.

De **voorzitter**: Van Hattem. Interruptie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, voorzitter. Als u daar toch staat vanuit uw toezichthoudende rol en die gemeente komt al dan niet onder toezicht, misschien zelfs in-de-plaats-treding, wie weet hoe ver het moet gaan, maar als u in uw toezichthoudende rol er staat en een gemeente komt aan met hele kostbare projecten – ik noem bijvoorbeeld het project van de Vestdijk waarbij wethouder Schreurs in Eindhoven al heeft geroepen van: ja, we gaan nadrukkelijk naar de provincie kijken om mede te financieren –, mogen we dan van GS niet een extra kritische blik verwachten op het moment dat zij weet dat de financiële positie van de gemeente ontzettend slecht is?

De **voorzitter**: De vraag is helder. De gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Voorzitter. Het is ontzettend belangrijk dat wij onze toezichthoudende rol en onze beleidsrol van elkaar scheiden.

De **voorzitter**: Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, voorzitter, maar in die beleidsrol mag toch wel een kritische blik worden verwacht op het moment dat u weet dat er een gemeente in een slechte financiële positie zit en vanwege die slechte financiële positie naar de provincie gaat kijken om projecten toch te kunnen realiseren en hun financiële gat met provinciale middelen te dichten.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Voorzitter. Hier wordt een verband gelegd tussen een gemeente die subsidie aanvraagt en het financiële gat van die gemeente. Wij toetsen dat juist onafhankelijk van elkaar. Wij toetsen een aanvraag om subsidie op basis van de inhoud.

Ja, dan zou ik toch nog even willen terugkomen op het verzoek van het CDA om informatie te geven over de begrotingen van de overigens 64 gemeenten – het waren de andere 63. Ik stel voor dat, als u daar specifieke wensen over heeft, u die eerst even naar ons toe stuurt, want anders kunnen we de hele zwik aan informatie wel over de schutting mikken maar ik weet niet precies of we u daar werkelijk wel mee helpen, nog los even van het feit dat wij al de tweede toezichthouder zijn. De gemeente is de eerste toezichthouder, vervolgens zijn wij als college de toezichthouder en u controleert of wij onze taak goed uitvoeren. Als u meent daarvoor extra informatie nodig te hebben, dan stellen we die natuurlijk ter beschikking, maar om een beetje in het duister tastend waar u naar op zoek bent van alles toe te sturen, denk ik niet dat helpt in onze samenwerking.

De **voorzitter**: Interruptie Heijmans.

De heer **Heijmans** (SP): Ja, voorzitter, via u aan de gedeputeerde: kunt u aangeven of u minder informatie geeft dan de gedeputeerde die in de vorige periode het IBT deed, en als u minder informatie geeft dan die gedeputeerde vier jaar geleden, waarom u minder informatie geeft?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Voorzitter. Ik heb geen vergelijking gemaakt met hoe het er de in vorige periode aan toeging, dus daar kan ik zo geen antwoord op geven.

De **voorzitter**: Steenbakkers. Interruptie.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Overigens wel een zeer interessante vraag, mijnheer Heijmans. Hartstikke goed dat u dat aangeeft. Ik ga u een overzicht sturen met hoe dat in andere provincies gaat en dan hoop ik dat u het op die manier richting ons kunt sturen, want ik vind het zeer prettig dat de gedeputeerde zo met de Staten meedenkt, dat wij inderdaad niet de behoefte hebben om, zoals u het zelf zo mooi zegt, de hele zwik aan informatie over de schutting te gooien. Dus ik stuur u dat zo toe en dan beschouw ik het als een toezegging dat we het op die manier dan binnen krijgen. Dank u wel.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

Mevrouw **Spierings** (GS, D66): Voorzitter. Er worden mij allerlei toezeggingen in de mond gelegd. Dat doet de heer Steenbakkers zeer geraffineerd. Ik stel voor dat, als u uw wensen hebt toegestuurd, wij daar even naar kijken en als het bij ons tot vragen leidt, we daarover nog even met elkaar in gesprek gaan, want ik heb geen idee wat voor toezegging ik doe als u mij een gigantische waslijst aan vragen gaat sturen die ik nog niet ken.

De **voorzitter**: Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Zoals u mij kent, zal het kort, helder en overzichtelijk zijn, maar uiteraard stuur ik het u eerst toe en dan hebben we het erover. Maar dank in ieder geval.

De **voorzitter**: Tussen Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten staat geen schutting, de meeste dialoog en informatie-uitwisseling komt ongetwijfeld goed.

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van dit eerste onderdeel van de agenda. We gaan nu over naar de besprekstukken.

Besprekstukken

De **voorzitter**: In beginsel stemmen wij om 17.00 uur over alle voorliggende stukken, zoals aangekondigd. Als het echt later wordt, dan stemmen we over die stukken in de vergadering hierna volgend.

60/17 Statenvoorstel Logistics Community Brabant

De **voorzitter**: We beginnen nu met Statenvoorstel 60/17. De eerste die het woord zal voeren, is de heer Bollen van de fractie van de VVD. Aan hem is het woord.

De heer **Bollen** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Negentig bedrijven in de Brabantse transport- en logistieksector willen samen met de beroepsopleidingen en universiteiten een kenniscentrum oprichten dat zich richt op nieuwe ontwikkelingen. Deze Logistics Community Brabant komt op de campus van het NHTV in Breda. Daar hebben we het vandaag over. Wij willen samen met de gemeente Breda 6 miljoen euro investeren in dit nieuwe netwerk van bedrijven en onderwijsinstellingen, een centrum vooral bedoeld voor de logistieke MKB'ers die met hulp van die kennisinstellingen en het onderwijs hun bedrijfsvoering gaan moderniseren. NHTV in Breda, Nederlandse Defensie Academie, Technische Universiteit Eindhoven en Universiteit Tilburg hebben zich verenigd in dit LCB. Ook Dinalog in Breda is nauw betrokken bij het initiatief.

De aanpak van het kennisplatform is al vastgelegd in een uitgebreid werkplan voor de periode 2018 tot 2025. Een ongekend initiatief binnen de onderwijsbranche, durf ik te zeggen, een samenwerking van deze aard van het onderwijs met zo'n diverse sector als de logistiek.

Volgens de initiatiefnemers bestaat er bij de logistieke MKB'ers in Brabant behoefte aan een kennisplatform, aangezien deze bedrijven beschikken over onvoldoende kennis en kapitaal om slim in te spelen op die ontwikkelingen en vooral bij digitalisering, duurzaamheid en andere innovaties. Het wordt steeds complexer voor de toeleveringsketens. We moeten ons namelijk realiseren dat één op de vijftien Brabanders, en van de beroepsbevolking zelfs één op de negen, werkzaam is in de logistiek in Brabant. Daarbij zitten veel eigen rijders, kleine MKB-bedrijven, en die zitten daarbij in dezelfde wereld als 'de grote jongens', om het zo maar even te zeggen. LCB gaat deze bedrijven ook ondersteunen met kennisdeling, onderzoek, bijscholing, training en vooral praktische oplossingen. Omgekeerd moet dat nauwe contact met bedrijven het onderwijs en het onderzoek in Brabant verbeteren en zorgen voor een betere aansluiting van studenten op de logistieke arbeidsmarkt. Een zeer welkome ontwikkeling wat de VVD betreft, voorzitter. Een succesverhaal dus. Deze samenwerking en dit geld wordt rechtstreeks besteed aan een beter onderwijs voor een groot deel van onze Brabanders, en, zoals wij het inschatten, vooral ook met veel kansen voor onze jeugd, en daar zijn we blij mee. We gaan deze dus ook liken, voorzitter, een dikke duim omhoog.

Twee kanttekeningen, of beter eigenlijk vragen, blijven over. Er zit een behoorlijke samenwerking in met de gemeente Breda, waarbij veel vertrouwen in elkaar wordt gesteld. Ik zou graag van GS willen horen hoe die samenwerking er wat hen betreft uitziet. Misschien kunnen ze ons meenemen in die samenwerking, om datzelfde vertrouwen ook in beeld te hebben.

En dan nog een andere: in het vinkenlijstje – daar komt 'ie weer – van de derde tranche investeringsmiddelen, is het wat de revolverendheid betreft weer niet een keer allemaal groen. Daar hebben we ooit al wat over gezegd, maar van déze investering, die namelijk niet financieel revolverend is, denken we wel dat er wederkerigheid in zit op andere terreinen, en wel ruimschoots. Het maatschappelijk kapitaal dat we hiermee vergaren kon wel eens vele, vele malen groter zijn dan de centen die we eraan uitgeven. Ik hoor graag hoe GS hier zelf naar kijken.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Bollen voor zijn bijdrage. Dan is nu de beurt aan de heer De Heer van de CDA-fractie. Ik merk op dat het vandaag zowel zijn afscheid is als zijn maidenspeech. Hij mag dus niet worden geïnterrumpeerd en we zullen de bloemencereemonie aanpassen, maar nu allereerst het woord aan de heer De Heer.

De heer **De Heer** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Dit is mijn zogenaamde maidenspeech en de ironie wil dat het ook mijn laatste optreden is in Provinciale Staten voor deze termijn, want het was een tijdelijk lidmaatschap tot 30 november. Ik weet niet of dat het beste gesternte is om een maidenspeech onder te houden, maar ik doe het er gewoon mee.

Op de agenda staat de Logistics Community Brabant en Provinciale Staten worden gevraagd om in te stemmen met het duurzaam en vraaggericht versterken van de samenwerking tussen logistieke bedrijven en kennisinstellingen, op basis van het propositiedocument Logistics Community Brabant, en ook om 3 miljoen euro aan te wijzen in de begroting en de begroting daarop aan te passen. Voorzitter. De CDA-fractie steunt dit initiatief. Wij hebben dan wel niet zo'n likeposter gemaakt, maar we zijn wel positief over dit initiatief, omdat het een poging is om bedrijfsleven en kennisinstellingen dichterbij elkaar te brengen. En dat maakt het mogelijk om leerlingen, studenten, op te leiden volgens de meest actuele stand van zaken en het biedt het bedrijfsleven de mogelijkheid om nieuwe kennis af te tappen van onze kennisinstellingen en daarmee hun concurrentie en effectiviteit te vergroten. Dat komt de concurrentiepositie ten goede en dat is

alleen maar goed. Als we moeten concluderen dat de relatie met kennisinstellingen beter ingericht kan worden en dat daar een Logistics Community voor nodig is, dan zijn wij daarvoor.

De vraag die ons wel bezighoudt is of de LCB gericht is op bedrijven die een logistieke uitdaging hebben op te lossen, of op bedrijven die logistieke diensten verlenen. Dat onderscheid is ons niet helemaal duidelijk. Wij vragen ons af waar precies de focus van dit propositiedocument ligt.

Verder vinden we het woord 'community' mooi gekozen en dat willen we dan ook graag onderstrepen, want het doelt op een lokaal en virtueel samenwerkingsverband en het geeft eigenlijk aan dat bedrijven elkaar enerzijds beconcurreren, maar anderzijds ook moeten leren samen te werken en innovatieve oplossingen te bedenken. Kortom: zijn ze bereid om de handen ineen te slaan, ook al zijn ze soms concurrenten, en samen te zoeken naar oplossingen? En zo ja, hoe kan de provincie daarin dan faciliteren?

Nogmaals: wij vinden dit initiatief kansrijk. Echter, wij hebben als CDA-fractie ook een tweetal zorgen en bedenkingen en die wil ik met u delen, om te zorgen dat deze community ook inderdaad revolverend zal zijn. In de executive summary – sorry voor de Engelse woorden, maar het staat in het propositiedocument – wordt een grote ambitie uitgesproken. Ik citeer: "Men wil een unieke fysieke en digitale ontmoetingsplaats worden tussen mensen die in het hart van de logistiek werken en dagelijks bezig zijn met groei, ontwikkeling en innovatie, zowel vanuit de praktijk als uit de theorie. Het moet een plek worden waar men zich op ingrijpende economische veranderingen voorbereidt. Men zoekt naar een versnelde uitwisseling tussen kennisinstellingen en bedrijven." En ook geografisch zijn er hoge verwachtingen. "We starten dit initiatief", staat er, "binnen de Brabantse context, maar we schalen dit later op naar de rest van Nederland en over de landsgrenzen heen." Toe maar. Toen ik dat las, dacht ik: nou moet ik even heel goed gaan opletten, want dat vond ik wel heel grote en weidse vergezichten.

Ik zei al dat er twee vragen zijn die ons als CDA-fractie bezighouden. De eerste is: wat is het exacte verdienmodel van deze community? Er wordt geschreven dat in acht jaar tijd de meerwaarde moet worden ervaren door het bedrijfsleven en dat het bedrijfsleven bereid moet zijn om de producten volledig kostendekkend af te nemen tegen commerciële tarieven. Want het uitgangspunt is vraaggericht werken. Wij ondersteunen dat. Daarnaast denkt men inkomen te genereren door lidmaatschapsgelden en hier rijzen dan ook de vragen. Want hoe hoog denkt de gedeputeerde dat het lidmaatschap gaat worden? En is lidmaatschap geen ouderwets idee? Past dat nog wel bij een communitygedachte? Want aan een community neem je deel, je wordt er niet direct lid van. Kortom, hoe ziet het businessmodel er dan precies uit? Hoeveel bedrijven gaan er naar verwachting meedoen? En hoe ligt de verhouding inkomsten door advies verkoop producten en inkomsten door lidmaatschap? Wij vragen ons af of hier niet al te gemakkelijk wordt geredeneerd naar een verdienmodel. Welk onderzoek ligt hieraan ten grondslag?

Ten tweede vinden we de genoemde producten niet erg onderscheidend. Stages, website, cursussen: wat is nou in deze community het echte verschil met bijvoorbeeld andere adviesbureaus? Waarin is dit initiatief complementair? Wij hopen, voorzitter, dat het debat vanmiddag hierover meer helderheid kan verschaffen. Zorgen maken wij ons voorts over de verankering binnen het MKB. Het voorstel in de geschreven propositie ademt erg de sfeer van grote bedrijven. Dat is niet de bedoeling, dat staat er ook in, maar het ademt die sfeer wel, terwijl de doelgroep juist het MKB is. Daar zit volgens de opstellers van het rapport de winst, en dat hebben we ook in het begrotingsdebat tegen elkaar gezegd: de grootste banenmotor zit in het MKB. Gezegd wordt ook dat de grootste zorgen soms in het MKB zitten, in termen van vernieuwing en vooruitgang. Wij vragen ons af hoe MKB-georiënteerd dit voorstel is. Voelt het MKB zich daadwerkelijk ondersteund met dit voorstel? En daarom vragen we de gedeputeerde of hij meer inzicht kan geven in de voorgestelde aanpak, in relatie tot de wensen en behoeften van het MKB. Is dit rapport niet iets te veel geschreven door mensen/consultants die dat idee wel opgepakt en verder uitgewerkt hebben, maar misschien iets te weinig geredeneerd hebben van onderop, van: wat heeft het MKB nu echt nodig in deze situatie? En sluiten daarom de ideeën wel voldoende aan bij het MKB, en niet alleen bij de top van het

MKB, maar ook bij die bedrijven die vaak onder de radar blijven, waar men keihard moet werken om overeind te blijven, waar men business moet maken en dit niet altijd even gemakkelijk is?

Ik sluit af. Het CDA is ondanks deze twee zorgen enthousiast over dit initiatief, maar we willen dit toch onder de aandacht brengen. We snappen dat er geen waterdichte garanties gegeven kunnen worden. Ondernemen is nu eenmaal risico's nemen. Maar een gezonde dosis zakelijkheid, ook als je 3 miljoen investeert, vinden wij wel op zijn plaats en daarom hebben wij deze twee kanttekeningen bij dit voorstel geplaatst.

Ik zie uit naar een goed debat over dit onderwerp en ik geef u het woord terug.

De **voorzitter**: Ik dank de heer De Heer voor zijn maidenspeech, die ik graag wil belonen met de gebruikelijke bos bloemen. Ik doe er vanwege deze bijzondere omstandigheid meteen de dankwoorden bij voor uw inzet in de periode die u mevrouw Van der Sloot hier vervangen hebt. Gisteren heb ik zelf kunnen vaststellen dat het met de jonge moeder en Marylène heel goed gaat en dat zij staat te popelen om terug te komen. Maar met veel dank voor de waarnemingsperiode. En de bloemen kom ik u graag even brengen. Dank u wel.

Dan is nu het woord aan de heer Van Meel namens de SP-fractie.

De heer **Van Meel** (SP): Voorzitter. Ik neem de honneurs waar voor Wouter van der Staak, die ziek is. U kent wellicht de uitspraak 'kennis is macht'. Dit uitgangspunt is toe te passen op het voorstel dat voor ons ligt. Het delen van kennis middels de Logistics Community Brabant moet leiden tot Brabant als de slimste logistieke regio, met als ambitie de nummer 1 logistieke kennisregio ter wereld. Dat is niet niks, aan ambitie geen gebrek. Maar voorzitter, in ieder verhaal zit een 'maar'. Het streven is prima, maar hoe is dit te rijmen met de schreeuw om personeel bij transportbedrijven, zeker in Brabant? Op logistiek.nl was afgelopen dinsdag te lezen dat in onze provincie de logistieke arbeidsmarkt zeer krap is. Drie vacatures per professional, dat blijkt uit cijfers van Panteia en Yard. Innoveren en kennis delen zijn mooie waarden, maar er zijn wel handjes nodig om het werk te doen. Op dit punt is mijn vraag dan ook of GS een rol voor zich zien weggelegd op het gebied van arbeidsmarktbeleid betreffende de logistieke sector. In de letter of intent zie ik grote bedrijven en hogerekennisinstellingen staan. Oké, maar waar zie ik het mbo terugkomen? Welk belang heeft een eenpitter op de vrachtwagen bij de LCB? En voorzitter, wanneer het stuk aangeeft dat ook de mbo-vraag is gesteld, waar zie ik deze dan terugkomen? Welke mbo-scholen zijn benaderd en doen mee in de LCB? En welke resultaten mogen we hiervan verwachten? De SER heeft vanmorgen nog gezegd dat het onderwijs en het bedrijfsleven beter bij elkaar moeten aansluiten. Dat is natuurlijk zeker van toepassing op de logistiek, omdat daar steeds meer automatisering plaatsvindt. Ik hoor graag de antwoorden van het college op de zojuist gestelde vragen. Bedankt.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Meel voor zijn bijdrage en geef dan graag het woord aan de fractie van de PVV. Mevrouw Willems heeft het woord.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Voorzitter. Samenwerking tussen kennisinstellingen en het bedrijfsleven is van belang voor het koppelen van onderwijs en logistiek in Brabant. Daarbij is kennisuitwisseling voor de kleine MKB'ers op het gebied van logistiek belangrijk voor efficiency en daarmee ook voor de doorstroming op de wegen. Om deze reden had de PVV in het verkiezingsprogramma van 2011 het belang al uitgesproken van de regio Breda als logistieke hotspot. De PVV zet zich immers in voor mobiliteit en voor de ondernemers. Omgekeerd zal het bedrijfsleven het onderwijs ook actief moeten opzoeken en nog veel meer in kennis moeten investeren. Van de provincie is 3 miljoen euro subsidie benodigd om deze samenwerking te realiseren middels de Logistics Community Brabant. In het Statenvoorstel en het ontwerpbesluit wordt met het gebruik van het woord 'revolverend' echter de suggestie gewekt dat deze

Brabantse inbreng terugkomt, maar de startsubsidie van 3 miljoen euro komt niet terug. En de PVV wil de gedeputeerde dan ook oproepen om niet het woord 'revolverend' als stopwoord te gaan hanteren, met name wanneer het gebruik ervan niet terecht is.

Voorzitter. In de krant konden we ook de bemoedigende woorden van gedeputeerde Pauli lezen dat in het verleden al vaker pogingen zijn gedaan voor soortgelijke initiatieven. En op de vraag waarom dit plan wel kans van slagen heeft, gaf hij de reactie: "Wij hebben helaas ervaring met hoe het niet moet." Voorzitter, deze woorden geven geen vertrouwen. Maar ook bij het Statenvoorstel, en met name bij de financiering, heeft de PVV vragen. Ik zal de vier technische vragen die we hebben gesteld nogmaals stellen en hopelijk kan de gedeputeerde deze keer de vragen beantwoorden, zodat we ook kunnen instemmen met het voorstel.

1. Vorige week viel in de krant te lezen dat de Jheronimus Academy of Data Science in 's-Hertogenbosch net als de Logistics Community Brabant wil samenwerken met het bedrijfsleven en dat hiervoor aanvullend 1,3 miljoen euro subsidie van de provincie benodigd is. En gisteren was in de krant te lezen over een nieuw provinciaal initiatief, of een samenvoeging daarvan, de nieuwe club voor startups in heel Brabant, waar kennisinstellingen gaan samenwerken voor de ondersteuning van innovatieve, startende bedrijven. Hoe zijn deze drie initiatieven op elkaar aangesloten? En voorzitter, ik krijg het idee dat er een wirwar aan initiatieven is, wat het ondoorzichtelijk maakt, en ik vraag me dan ook af hoe de samenwerking is tussen deze kennisinstellingen, dat bedrijfsleven, deze initiatieven, want elk clubje wordt gesubsidieerd, er zijn verschillende besturen, terwijl met samenwerking misschien meer efficiency bereikt kan worden en ook belastinggeld kan worden bespaard. Ik zou graag horen van de gedeputeerde hoe hij daarvoor wil gaan zorgen. En ik vraag me ook af hoe de woorden van de gedeputeerde vanochtend zich verhouden tot dit voorstel, dat onderwijs een Haagse aangelegenheid is. In het Statenvoorstel wordt daarnaast gesproken over een eenmalige startsubsidie. Alleen, in de technische beantwoording wordt niet uitgesloten dat er nog aanvullende financiële bijdragen voor dit initiatief volgen vanuit de provincie. Graag een reactie daarop.
2. In de letter of intent is te lezen dat maar liefst 31 bedrijven dit initiatief ondersteunen. Complimenten hiervoor. Maar ondersteunen betekent nog niet financieel ondersteunen, en dus is er een gat in de begroting van 10 miljoen euro. En net als de Bredase raad heeft de PVV zorgen om het gat van 10 miljoen euro in de begroting. Graag een reactie van de gedeputeerde op dit risico.
3. Op de technische vraag "wat als de Logistics Community Brabant niet van de grond komt, krijgt de provincie dan de subsidie terug?", en hierop kwam het antwoord: "Als de Logistics Community Brabant niet van de grond komt, gelden dezelfde regels als voor elke provinciale subsidie die zijn vastgelegd in de Algemene subsidieverordening Provincie Noord-Brabant en conform deze verordening kan terugvordering aan de orde zijn." Hoezo 'kan' terugvordering aan de orde zijn? Komt de subsidie nu wel of niet terug als de Logistics Community Brabant niet van de grond komt? Graag een klip-en-klaar antwoord van de gedeputeerde.
4. Na acht jaar moet de Logistics Community Brabant financieel op eigen benen staan en dat ziet de PVV graag: een duurzaam businessmodel. Naast de kennisinstellingen is ook TKI Dinalog nauw betrokken bij dit nieuwe initiatief. En deze gedeputeerde heeft in 2014 bij beantwoording laten weten dat "duurzaam betekent voor TKI Dinalog dat deze een zelfstandig sluitende exploitatie krijgt, oftewel voor haar exploitatie niet afhankelijk is van subsidiebijdragen". Deze definitie kan de PVV volledig omarmen. Alleen wij vragen ons dan wel af hoe dit zich verhoudt met dit nieuwe initiatief, waar wel provinciale subsidiebijdrage voor gevraagd wordt en ook vanuit de EU. En in het Statenvoorstel is te lezen dat naast een directe subsidie het voor het realiseren van de financiële ambitie van belang is dat Logistics Community Brabant ook inzet op Europese middelen, zoals ik zojuist al zei. En op de technische vraag welke voorwaarden hieraan worden verbonden, komt het antwoord: "Dat varieert per regeling en voor meer informatie over de voorwaarden van diverse Europese regelingen zie www.stimulus.nl." Nou,

voorzitter, dat is geen bruikbaar antwoord. Dat is überhaupt geen antwoord op de vraag. En de PVV zou dan ook graag willen weten welke voorwaarden de EU gaat stellen bij cofinanciering van Logistics Community Brabant. Geld terughalen is een goed streven uit Brussel, maar Brabant moet haar eigen koers blijven varen en zich niet laten leiden door de EU-voorzitter Juncker.

Voorzitter. Eigenlijk had ik deze vragen graag beantwoord zien worden in de businesscase, met een sluitende begroting en ook een risicoparagraaf. Alleen deze zijn niet verstrekt aan de Staten. En een propositiedocument, welke we wel hebben gekregen, is toch echt wat anders dan een businesscase. Graag een reactie van de gedeputeerde.

Desalniettemin staat de PVV positief tegen de insteek van dit voorstel. Een Logistics Community Brabant, waarin logistieke kennis toegankelijker wordt voor de kleine ondernemers, die daardoor hun vrachten efficiënter kunnen verwerken, is goed voor de Brabantse economie en goed voor de Brabantse wegen. Onze kanttekeningen zitten echter bij de financiering, en hopelijk kan de gedeputeerde onze vragen hieromtrent naar tevredenheid beantwoorden, iets wat helaas bij de technische beantwoording van de vragen niet helemaal is gelukt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Willems voor haar bijdrage. Dan is nu de fractie van D66 aan het woord. De heer Kutlu voert het woord.

De heer **Kutlu** (D66): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, zoals we allemaal in het bestuursakkoord kunnen lezen, is het de ambitie van dit college om in Brabant naast de Jheronimus Academy of Data Science een soortgelijk initiatief op logistiek gebied te verkennen. We staan als D66 uiteraard achter dit akkoord en dus ook achter dit initiatief. Dat houdt in dat we als provincie samen met de gemeente Breda een partnership aangaan met Logistics Community Brabant, LCB, door het investeren van een gezamenlijke, eenmalige startsubsidie. Daarna, op termijn, zal LCB revolverend moeten gaan werken. Onze fractie is blij met deze uitkomst. Dit past in onze visie en ambitie over onze regionale economische ontwikkelingen in de toekomst. We willen ons graag blijven profileren als Brainport Kennisregio voor Nederland, maar ook internationaal. Daarom moeten we ons niet slechts beperken tot het gebied van technologie en industrie. De in onze regio aanwezige waardevolle kennis moet breder en intensiever worden toegepast op andere kansrijke economische gebieden. De logistieke sector is er daar zeker een van. Eigenlijk valt of staat alles met logistiek. Alle bedrijven die zich met hun productieproces bezighouden hebben te maken met logistiek. In onze regio zijn er vele MKB-bedrijven, die samen een grote sector vormen, waar veel mensen werkzaam zijn. Deze bedrijven hebben te maken met stevige concurrentie en lage marges. Het kost de logistieke MKB-bedrijven moeite om zich te blijven vernieuwen, versterken en groeien. Zonder nieuwe kennis en technologie zal het veel tijd in beslag nemen om die noodzakelijke innovatie te realiseren. Daartoe biedt LCB nieuwe kennisproducten voor bedrijven, zoals een kennis-onderhoudscontract, educatief partnership en fresh brains, afgestemd op de behoeften van bedrijven. Zeker om die reden is onze fractie positief over dit voorstel, want het doel van LCB sluit nauw aan bij wat wij graag willen realiseren in alle andere sectoren, namelijk dat de provincie helpt om kennis sneller te vertalen naar het bedrijfsleven en praktijksituaties te verbinden aan logistiek, onderwijs en onderzoek. Daarom is het enorm van belang dat er belangrijke kennisinstellingen, zoals de Technische Universiteit Eindhoven, Tilburg University, NHTV, Internationaal Hoger Onderwijs Breda, en de Nederlandse Defensie Academie, zich verbinden met LCB. In samenwerking met deze kennisinstellingen moeten bedrijven in deze sector qua opleidingsniveau gemakkelijker op een hoger niveau kunnen worden getild, van mbo naar hbo en van hbo naar academisch niveau, zodat zij sneller kunnen inspelen op de steeds toenemende, complexere vragen van de markt. Op deze manier wordt de sector toekomstbestendig en zorgen we ervoor dat er werkgelegenheid blijft.

De groei van de werkgelegenheid is voor D66 een belangrijk punt. Kan de gedeputeerde ons uitleg geven over wat dit project voor de groei van de werkgelegenheid op korte termijn betekent? Ondanks alle goede verwachtingen wil onze fractie dat GS goed in de gaten houden dat het werkterrein van Logistics Community Brabant zich niet beperkt tot een bepaalde omgeving. De kennis en expertise die via dit plan beschikbaar komen moeten regiobreed en voor alle MKB-bedrijven beschikbaar zijn. Ook de bereikbaarheid en toepasbaarheid hiervan moeten door Logistics Community Brabant zo geregeld worden dat het ene bedrijf niet bevoordeeld wordt ten opzichte van een ander bedrijf. Daarom vragen wij aan GS hoe zij dit kunnen waarborgen.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Kutlu** (D66): Ja zeker. Wij gaan ervan uit dat GS ons regelmatig zullen informeren over de ontwikkelingen over dit traject. Kunnen GS ons dat toezeggen?
Tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Kutlu voor zijn bijdrage. Dan nu de PvdA, de heer De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Dank, voorzitter. Ook de PvdA is positief over de Logistics Community. We zien ook het belang van de logistiek voor Brabant, een sector waar niet alleen hoogopgeleiden, zoals bij sommige andere sectoren waar we vaak over spreken, werkzaam zijn, maar juist ook heel veel middelbaar- en laagopgeleiden. We vinden het ook prachtig dat er gesproken wordt over onderzoeken die gedaan moeten worden vanuit deze community, zoals Last Mile Logistics, iets wat niet alleen voor de logistiek van belang is, maar ook voor de leefbaarheid in onze steden. Wat dat betreft dus ook positief.

Er zijn ook kritische kanttekeningen. Een aantal zijn al teruggekomen bij sprekers voor mij. De PVV had het terecht over de begroting en wat er met onze subsidie gebeurt. 10 miljoen euro noemde de PVV. Nou ja, 6,5 miljoen is nog nodig volgens het plan, 3,5 miljoen euro zou van Europese middelen moeten komen. Ook wij zouden graag wat meer toelichting willen hebben over wat als dat niet komt: hoe waarschijnlijk is dat en wat betekent dat voor het geld dat we nu beschikbaar stellen?

Het voorstel is, hebben wij het gevoel, een beetje in een vroege fase naar ons toe gekomen. Dat is begrijpelijk, want je moet als provincie ook kunnen dealen met de partij waarmee je zit, maar we praten hier over een voorstel waar erg veel onzekerheden in staan. Het is iets wat wij dan ook bijna meer lezen als een letter of intent, ermee akkoord gaan dat we hiervoor gaan, dan als een daadwerkelijk uitgewerkt voorstel, ook omdat wij nog wel een aantal andere elementen missen. Het punt werd al eerder aangestipt: MKB. Het voorstel is heel erg geschreven op dat MKB-bedrijven in deze sector te weinig gebruikmaken van de link met het onderwijs, of vrijwel niet, en dat die gemiddeld genomen conservatief zijn, staat ergens zelfs in het stuk, en dat dit dus de brug moet vormen. Wat ons dan enigszins verbaast, is: het is prachtig dat er een hele mooie lijst bij zit met bedrijven die hier hun steun voor uitspreken, maar dat zijn over het algemeen wat grotere bedrijven. Het CDA noemde het geloof ik al. We hebben geen onderliggend stuk gezien over hoe met MKB-bedrijven is gekeken, gepolst, of deze interesse er bij hen is. Want de businesscase rust voor een belangrijk deel op dat MKB-bedrijven ook lid willen worden van deze community. Normaal gesproken lijkt het me dan dat je in een onderzoek naar de haalbaarheid van een dergelijk initiatief gaat onderzoeken of MKB-bedrijven daartoe bereid zijn. Ik zie dat niet terug, misschien is het gedaan, maar ik wil er graag iets meer over horen.

Dan een ander element. Genoemd wordt dat er een vergelijkbaar initiatief is bij de HAS Kennistransfer, inderdaad een mooi initiatief. Ik ben benieuwd of dat ook iets is waar we als provincie geld in hebben gestoken. Of hebben die het zelf kunnen doen? En, zo ja, wat zijn de lessen die wij van hen kunnen leren?

Hoe weten zij de link te leggen met het MKB-bedrijfsleven? Juist gezien het voorstel in het stuk genoemd wordt, zou ik daar graag iets meer achtergrond over hebben.

Een punt dat door de SP werd aangestipt en wij ook zeer belangrijk vinden, is het mbo. In het stuk staat dat met het mbo in gesprek zal worden gegaan over uitbreiding van de samenwerking. Top, maar gezien het belang dat in deze Staten breed toegekend wordt aan het mbo, zouden we graag zien dat dat bij dit soort voorstellen, zeker in branches waar veel mbo-werkgelegenheid is, in een vroegere fase gebeurt.

Dan voorzitter, tot slot. Er is een evaluatie afgesproken na vier jaar. Er staat dat jaarlijks gesproken wordt om de voortgang te bespreken. Nou staan er in dit stuk best duidelijke kpi's, echt in aantallen leden, onderzoeken, etc. Waarom gaan we dan pas na vier jaar evalueren? Stel dat je na één, na twee jaar ziet dat we heel weinig MKB-bedrijven zo ver hebben weten te krijgen om deel te nemen, waarom gaan we dan nog drie jaar lang, met alle kosten van dien, door? Ik neem aan dat er in die gesprekken wel iets gedaan wordt, maar wij als Staten krijgen pas na vier jaar officieel weer een evaluatiemoment. Nu pleit ik niet voor een uitgebreide evaluatie ieder jaar hier, dat lijkt me zonde, maar ik zou wel graag zien dat, op het moment dat daar aanleiding toe is, het wel degelijk hier terugkomt. Wellicht is er een tussenweg te vinden om na twee jaar minstens een duidelijk voortgangsrapport te krijgen hier in de Staten over hoe het ervoor staat, of de kpi's, die duidelijk in het stuk genoemd staan, ook gehaald worden, of min of meer gehaald worden.

Ik wilde al afronden, maar ik zie de heer Bollen nog naar de microfoon lopen ...

De **voorzitter**: Interruptie Bollen.

De heer **Bollen** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ja, nu ga ik me toch langzamerhand een paar dingen afvragen. U vraagt aan de ene kant: waarom zie ik geen MKB-bedrijven? Dat onderschrijf ik, maar volgens mij hebben we wat grote bedrijven nodig om die MKB'ers daarin mee te laten lopen. Het antwoord van GS zullen we straks afwachten, maar nu vraagt u ook nog eens om de evaluatie nog wat strakker te maken. Ik vraag me af waar u naar op zoek bent. Wilt u dat wij hier in de Staten regels gaan bepalen om zo'n nieuwe community vorm te geven? Want dan gaan we volgens mij echt een stapje te ver, maar ik hoor graag van u hoe u erin zit.

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Nou, als dat dan duidelijk is, ben ik heel blij dat u het vraagt. Ten eerste: de grote bedrijven en de MKB-bedrijven, ik zie eerlijk gezegd die link niet zo. In het stuk staat de hele tijd genoemd dat het bedoeld is om de MKB-bedrijven te bereiken. Ik vind het fantastisch dat de grote bedrijven er enthousiast over zijn, ik hoop ook dat die een stevige basis kunnen leveren, maar het stuk praat de hele tijd over het bereiken van MKB-bedrijven en daar richten mijn vragen zich op.

Dan wat betreft de evaluatie: ik hoef geen andere kpi's. Dit stuk is een stuk waar heel duidelijk in staat welke kpi's er zijn. Wat ik apart vind, is dat wij, en niet alleen wij, ook anderen, een behoorlijk bedrag steken in een community, met best nog wel wat vraagtekens, die het moet gaan laten zien en waarvan een van de basisvereisten is dat er bedrijven aan mee gaan doen, er lid van worden, en dan vraag ik: waarom gaan we dan pas na vier jaar evalueren of die kpi's, die het stuk zelf noemt, gehaald worden?

De **voorzitter**: Bollen.

De heer **Bollen** (VVD): Maar tegelijkertijd hebben we een jaarlijks evaluatiemoment. Dat is weliswaar geen volledige evaluatie, maar dat hebben we bij andere stukken ook: mocht daaruit voortkomen dat wij geïnformeerd moeten worden, volgens mij hebben GS een actieve informatieplicht en dan krijgen we dat

toch ook? Wat ik wil zeggen, is: moeten we nu vooraf alweer zo strak regels eromheen zetten? Zetten we zo niet een nieuwe groep, die wellicht heel mooi gaat opgroeien, al in een korset? Daar ben ik een beetje bang voor.

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Wat mij betreft absoluut niet. Wat ik aangeef, is dat er gesproken wordt tussen partijen en als na twee jaar de conclusie is dat het prima op schema ligt, dan ben ik helemaal tevreden met een Statenmededeling: er is gesproken en het ligt prima op schema.

De **voorzitter**: Mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Ja, voorzitter. Ik wil wel inderdaad wat de collega van de PvdA zegt onderschrijven. Ik weet ook niet waar de collega van de VVD het vandaan heeft dat er wordt gesproken over een jaarlijkse evaluatie, er wordt gewoon jaarlijks gemeten op basis van kpi's die mij nog enigszins onduidelijk zijn en ook de risicoparagraaf ontbreekt gewoon. Dus ik wil eigenlijk ook even aan de collega van de PvdA vragen: ondersteunt u ook dat er gewoon eigenlijk bij elk economisch voorstel ook gewoon een goede risicoparagraaf moet zijn, zodat we ook weten wat we kunnen verwachten?

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Ik vind dat dit stuk duidelijk aangeeft dat het iets is wat we nieuw gaan doen en waarvan moet blijken of het werkt. Dat vind ik voldoende voor mij aangeven wat het risico is. U noemde zelf het woord 'revolverend', daar mogen we inderdaad wel kritisch op zijn, maar voor mij hoeft er geen aparte risicoparagraaf in als in het stuk zelf al duidelijk genoeg staat dat dit stuk alleen kan werken als het bedrijfsleven het omarmt.

De **voorzitter**: Mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Oké, maar wat is volgens u dan concreet het risico of dit project het haalt of niet? Want gewoon een paar nietszeggende zinnen van 'het bedrijfsleven moet uitsluiten', dat is geen risicoparagraaf. Bent u dat met me eens?

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Het is volgens mij precies de reden waarom ik oproep om niet vier jaar te wachten met een evaluatie. Het stuk geeft aan dat het risico is dat bedrijven niet meedoen, de kpi's zijn erop gebouwd dat bedrijven meedoen, daarom zou ik graag eerder dan na vier jaar een mededeling zien hier, actief, vanuit GS waarin we dat kunnen beoordelen.

De **voorzitter**: Interruptie Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ja, voorzitter, in aanvulling hierop. De heer De Kort wil het evaluatieregime wat verscherpen, zeg maar. Hoeveel vertrouwen heeft hij eigenlijk in het voorstel?

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ik proef toch een beetje twijfel.

De **voorzitter**: Uw vraag is gesteld. De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Dan proeft u dat, helaas voor u, verkeerd. Ik heb absoluut vertrouwen in dit voorstel. Ik vind alleen, omdat er geen duidelijke studie onder ligt, in ieder geval niet dat mij bekend is, maar wellicht kan de gedeputeerde dat dadelijk wegnemen, of bedrijven geïnteresseerd zijn en de businesscase daarop gebouwd is. Ik vind het nuttig. Last Mile Logistics bijvoorbeeld staat genoemd, bijzonder nuttig, zeker voor het MKB, er is onderzoek dat het nuttig is voor het MKB. Dus nuttig, ja, alleen ik vind het normaal dat, als je iets nieuws probeert, je er iets strakker bovenop zit dan bij een fonds dat bijvoorbeeld al twintig jaar succesvol loopt. Dat hoeft je van mij niet ieder jaar uitgebreid te evalueren. Dit hoeft van mij ook niet uitgebreid geëvalueerd te worden na twee jaar. Ik vraag alleen 'een' evaluatiemoment dat dichterbij ligt dan vier jaar.

De **voorzitter**: Oké. De Kort. U was klaar met de eerste termijn. Dan is nu de fractie van GroenLinks aan het woord. De heer Uijlenhoet voert dat.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Voorzitter, dank u wel. GroenLinks begrijpt het belang om structureel aandacht te schenken aan logistiek en begrijpt ook het belang om als overheden, kennisinstellingen en bedrijven de handen ineen te slaan om kennisontwikkeling en innovaties op het gebied van logistiek te versnellen. De energierevolutie, de elektrificatie van ons energiesysteem en ook de toenemende digitalisering hebben een enorme impact op de logistiek. Denk aan drones, 3D-printing, zelflerende robots en zelfrijdende elektrische systemen. Maar denk ook aan vervuילend transport over water en door de lucht en aan schoon transport via het spoor. En ook hebben we te maken met verschuivende goederenstromen naar andere regio's in de wereld en met de afnemende vraag naar kolen, olie en gas. Nog deze week stemde de gemeenteraad van Rotterdam in met een GroenLinks-motie om de overslag van steenkool in de Rotterdamse haven af te bouwen. Voorzitter. Het belang van het opzetten van een Logistics Community Brabant is hierom wat ons betreft logisch. En voorzitter, GroenLinks vindt het voorts terecht dat in het voorstel stevig de aandacht uitgaat naar het MKB en dat met de LCB de aansluiting tussen kennisinstellingen onderling en tussen kennis- en onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven wordt verbeterd. Daar hebben MKB-bedrijven wat aan, maar ook huidige en toekomstige werknemers in de logistieke sector.

Maar voorzitter, ondanks onze positieve grondhouding zijn wij ook kritisch. We zitten nog met enkele belangrijke vragen en we hebben ze in vier groepen geclusterd: vragen over de ratio achter de LCB, vragen over de verschillende thema's die worden belicht, vragen over de werknemerskant van het voorstel en vragen over de businesscase en de financiering.

Eerst naar de ratio. Een belangrijk toetsingscriterium is of de LCB structuurversterkend is. Ja, de kennisinfrastructuur wordt versterkt, maar wordt ook de structuur in de zin van de stabiliteit van de Brabantse economie versterkt? Logistiek is namelijk zeer afhankelijk van de wereldconjunctuur en de defensielogistiek erg afhankelijk van globale ontwikkelingen. Graag een reactie van de gedeputeerde op dit punt.

Voorzitter. In het voorstel wordt gesteld dat de LCB al eerste verbindingen met logistieke opgaven rond de JSF heeft gelegd. Onze vraag is in hoeverre de JSF eigenlijk de motor is achter de LCB. Wat is de rol van Defensie in de gemeenschappelijke regeling, dan wel de adviesraad? In hoeverre bepaalt Defensie het curriculum van de LCB? Graag een heldere reactie van de gedeputeerde op dit punt.

Dan naar de voorgestelde thema's. Het beoogde resultaat is de versnelde innovatie, onder andere op het vlak van duurzaamheid en circulaire economie. Hoe krijgt dit vorm in de thema's Final Mile, Network Complexity, Smart Industry, Multimodaal en Events? Kan de gedeputeerde toezeggen dat de thema's

duurzaamheid en circulaire economie ook daadwerkelijk structureel deel gaan uitmaken van het curriculum?

Voorzitter. Dan naar de werknemerskant van het voorstel. De LCB biedt een kwalitatieve impuls voor logistieke werknemers in Brabant. Als GroenLinks zijn we positief over de gedachte van een leven lang leren, dat wordt genoemd in het voorstel. Maar is het mogelijk om in aanvulling hierop rondom de logistieke bedrijven die meedoen aan de LCB ook de gelegenheid te bieden deel te nemen in een gezamenlijk logistiek Flexicurity-initiatief? Graag een reactie van de gedeputeerde.

Voorzitter. Dan naar de businesscase zelf. Een belangrijk toetsingscriterium is dat er sprake is van een aantoonbaar multipliereffect. Hoe hard is dat aangetoond, als we zien dat de revolverendheid van de provinciale inbreng oploopt van 18,3% in 2019 tot 42,6% in 2021? Voorzitter. Na acht jaar moeten logistieke bedrijven concreet de meerwaarde van LCB ervaren en bereid zijn producten kostendekkend af te nemen. Door anderen is daar ook al aan gerefereerd.

De **voorzitter**: Wilt u afronden?

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ja, ik ga afronden, voorzitter. Het risico is dat bedrijven te weinig willen afnemen en de vraag is: hoe wordt dat risico beperkt?

En dan ten slotte, voorzitter. Een risico is de grote bijdrage vanuit de Europese middelen. Waarop is die bijdrage gebaseerd? En dan als allerlaatste: de kostenkant wordt wel degelijk heel fors ingezet. Waarom wordt niet gekozen voor een wat langzamere opbouw van die kostenkant? Graag een reactie van de gedeputeerde.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Uijlenhoet voor zijn bijdrage. Dan nu de fractie van 50PLUS, de heer Oosterweer. Die ziet daarvan af. Dan ga ik direct naar de fractie van Lokaal Brabant, de heer Heijman. Ook hij geeft te kennen van woordvoering af te zien. Dan heeft de gedeputeerde, indien hij meteen het woord wil voeren, en dat is het geval, nu het woord voor de beantwoording in eerste termijn.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Voorzitter. Aan de Statenleden hartelijk dank voor die positieve inbreng. Maar nu is het vooral een kwestie om van start te gaan. Je zou het kunnen benaderen van wat er al is in 's-Hertogenbosch met JADS, je zou ook kunnen zeggen: maar we hebben toch al Dinalog, een topkennisinstituut, dat betekent dat ze zich vooral bezighouden met fundamenteel onderzoek, eigenlijk het onderzoek dat nog voorafgaat aan praktische toepassingen en een erkenning hebben gekregen van het Rijk, waardoor ze een voorkeurspositie hebben waar het bijvoorbeeld gaat om Horizon 2020-gelden. Maar het gaat hier echt om praktische toepassingen, die gericht zijn – en laat ik het maar één keer heel helder zeggen – op de noden en de geneugten van het MKB, groot en klein. Eenvoudig? Nee. Ik ken heel veel sectoren in Brabant, ik ken ze door en door, en als er één sector is waar open innovatie en samenwerking verschrikkelijk moeilijk zijn, is het de logistieke sector, omdat ze vooral nog werken op basis van lage kosten en efficiency, en dan wil je je geheimen niet zo graag delen met je grote concurrent.

Wat we hier gaan doen, is enerzijds ervoor zorgen dat die geweldige logistieke positie die Brabant heeft, verder wordt versterkt, de positie ten opzichte van Noordrijn-Westfalen en de positie ten opzichte van de rest van Nederland – vandaar de ambitie om te beginnen in Brabant, maar we moeten de rest erbij betrekken, want daar doen die logistieke bedrijven nu eenmaal zaken –, maar vooral ervoor zorgen dat ze weerbaar zijn voor de toekomst. Dus tegen allen die vragen 'hoeveel banen gaat het opleveren?', zeg ik: laten we er eerst voor zorgen dat onze logistieke bedrijven de komende jaren, waar inderdaad heel veel werkgelegenheid in zit, kunnen overleven. Dat zal het eerste zijn door de grote veranderingen die op ons afkomen, op het gebied van digitalisering, op het gebied van robotisering, op het gebied van de arbeidsmarkt. Dat zal vooral, denk ik, noodzakelijk zijn. Ongelooflijk fijn dat we straks in dat grote Brabant

- zonder de discussie te willen aangaan of we nu een B4 of een B5 hebben - vier steden hebben met een eigen profiel, die elkaar door en door kunnen gaan versterken. Breda gaat straks samenwerken met Eindhoven, met de TU, gaat samenwerken met de Universiteit van Tilburg, waar het gaat om maatschappelijke vraagstukken op logistiek, en gaat samenwerken met JADS in Den Bosch waar het gaat om digitaliseringsvraagstukken. Dat biedt ook heel veel kansen voor de stad Breda en ik hoop dat ze die van harte opnemen. Maar je hebt het niet alleen met een entiteit als deze, je zult ook de juiste congressen moeten gaan organiseren, je zult voor de groei van studenten de huisvesting op orde moeten hebben, je zult ervoor moeten zorgen dat er incubators zijn, waar jonge bedrijfjes kunnen starten. Er ligt een prachtige uitdaging voor de stad Breda, waar ik ze graag de leiding in geef.

Wat uiteindelijk het maatschappelijk kapitaal is dat we daarmee vergaren, is moeilijk te zeggen. Op de eerste plaats behoud van heel veel werkgelegenheid en concurrentiekracht. Op de tweede plaats, waar de heer Uijlenhoet het over had, dat we echt een forse slag maken richting verduurzaming en de circulaire economie, en dat we ook voorbereid zijn op de nieuwe stromen - we weten nog niet wat - die op ons af gaan komen, door middel van vervoer, door middel van buisleidingen en anderszins. Maatschappelijk gaat er ongelooflijk veel gebeuren. Zijn het uitdagingen op diensten? Ik zou zeggen: beide. De uitdaging is vooral om te overleven, de uitdaging zit ook - daar werd daarstraks over gesproken - in bijvoorbeeld projecten als de Last Mile, maar denk ook aan nieuwe concepten op het gebied van zorg, dat mensen langer in hun eigen thuissituatie oud worden, daar gaat een logistiek proces aan vooraf, maar ook nieuwe diensten op het gebied van IT, om samen met elkaar dingen te gaan verdelen.

Wat is hierin de rol van Defensie? Eigenlijk een heel simpele. Inhoudelijk, qua programmering, niet veel, maar u weet dat onze Defensie-organisatie, de luchtmacht, in Breda heel stevig aanwezig is. We hebben een prachtige meerjarenovereenkomst weten binnen te halen voor de logistiek, waar zeventig bedrijven bij betrokken zijn, en die zeventig bedrijven gaan zorgen voor heel veel werkgelegenheid. Het is een wat andersoortige werkgelegenheid dan je in het reguliere bedrijfsleven hebt, omdat het voorzien is van allerlei veiligheidsprotocollen en er ook nog grote IT-investeringen noodzakelijk zijn, die we hiermee kunnen gaan verbinden.

Het lidmaatschap is een beetje afgeleid van zoals het in België werkt. Wat hier ontwikkeld is, is niet nieuw. Het is in België uitermate succesvol. Zoals het lidmaatschap bijvoorbeeld ook toegepast wordt bij JADS in Den Bosch, op het gebied van bij het Holst Centre in Eindhoven, waar bedrijven op basis van lidmaatschap basisinformatie vergaren en afhankelijk van de hoogte van de bedragen meer informatie krijgen of minder.

Wat is het echte verschil met adviesbureaus? Nou, ik zou zeggen: dat is wezenlijk. Het prachtige in deze combinatie is dat we straks fundamenteel onderzoek met toegepast kunnen gaan verbinden, PhD-plaatsen, dus echt langdurige onderzoeken mee kunnen financieren, nieuw ondernemerschap kunnen gaan ontwikkelen, waarin we ook de andere programma's met elkaar kunnen gaan verbinden. We hebben het vanmorgen gehad over de startersfaciliteiten, we hebben het gehad over andere subsidievormen die we hebben, maar dankzij dit vehikel kunnen we dat bij elkaar gaan brengen en daarbij, ja zeker, ook het mbo massaal betrekken, het mbo dat al voorgesorteerd is met nieuwe opleidingen op het gebied van de logistiek, maar er zal een indringende samenwerking komen met deze entiteit, om dat verder terug te ontwikkelen.

Mevrouw Willems heeft gelijk als ze zegt dat het bedrag van 3 miljoen euro niet terugkomt: hoezo dan revolverend? Inderdaad, financieel revolverend kan ik alleen maar zeggen dat ten opzichte van die 3 miljoen euro van Brabant in z'n totaliteit 15 miljoen euro aan andere inkomsten staan. Maar het is natuurlijk wel revolverend als je ziet wat het uiteindelijk op gaat leveren aan behoud van arbeidsplaatsen en andere dingen. U heeft gelijk dat we het misschien iets krachtiger en wat zuiverder en beter hadden moeten omschrijven.

Waarom dit plan wel kans van slagen heeft, terwijl het bij Dinalog niet gelukt is, had in de eerste plaats te maken met het momentum. Dinalog ontstond vlak voor de economische crisis, dat is één, en Dinalog hield zich, en houdt zich, vooral bezig met vroegefasesonderzoek. En dan staat hier vroegefasesonderzoek en daar het bedrijfsleven, en er was een gap tussen met name datgene wat Dinalog doet en de praktische, pragmatische toepassingen die het bedrijfsleven vraagt. Dat is hier niet het geval. Hier hebben echt de ondernemers, klein en groot, het initiatief en die hebben de rol. Wat de verbinding is met JADS, valorisatie, digitalisering: ik heb geprobeerd dat uit te leggen. We gaan niet op verschillende plekken hetzelfde zitten te doen. Bij JADS is gewoon de corebusiness digitalisering en alles wat dat betekent voor het bedrijfsleven, maar door samenwerking met deze entiteit zullen vraagstukken besproken en uitgewerkt gaan worden op het gebied van digitalisering en logistiek. Zo zal dat ook gaan op het moment dat er via dit programma nieuwe ondernemers bijkomen. Die kunnen gebruikmaken van de valorisatieplannen die door de BOM door middel van het fonds beheerd worden.

Onderwijs een Haagse aangelegenheid, daar heb ik het vanmorgen over gehad. Deze provincie duikt niet in een reguliere onderwijsexploitatie, want dan nemen we de taken over van de minister van Onderwijs. Maar daar waar eenmalige investeringen noodzakelijk zijn om iets op gang te krijgen, in dit geval is dat programma's ontwikkelen, formatieplaatsen, hoogleraren aanstellen die ermee aan de slag gaan, ervoor zorgen dat er netwerken ontstaan, dan zal de provincie haar verantwoordelijkheid moeten pakken. 31 bedrijven hebben, zoals u zelf al hebt gezegd, zich al aangemeld. Die gaan straks inbrengen, maar bedrijven willen wel zeker weten wat ze daarvoor terugkrijgen, en ook dat zal maatwerk zijn. In het ene geval zal het gaan om het financieren van een leerplaats, in het andere geval zal het gaan om het specifiek uitvoeren van een gezamenlijke opdracht voor dat bedrijf. Kortom, het wordt maatwerk en zo ver zijn we helaas nog niet, dat moet zich de komende keren gaan voltrekken.

Wat als het niet van de grond komt? Dan zal de subsidie, voor zover die nog niet uitgegeven is, want zij zit natuurlijk in een aparte entiteit, teruggevorderd worden.

Het verschil tussen TKI en LCB heb ik u verteld.

Welke voorwaarden stelt de EU eraan? Geen. Maar – en daarom hebt u niet die complete opsomming gekregen – als dit consortium gebruik gaat maken van Europese gelden, dan liggen er eigenlijk heel veel smaken. Het kan zijn ESF-geld op het gebied van personeelsbeleid, het kan zijn Interreg-geld op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking, het kan Horizon 2020-geld zijn op basis van wetenschappelijk onderzoek, het kan EFRO-geld zijn op basis van Europese programma's, en al die richtlijnen ziet u terug op de site van Stimulus. We hebben niet geantwoord om u niet ter wille te willen zijn, maar het is zo'n ongelooflijke opsomming, afhankelijk van het fonds. Al die informatie kunt u vinden op de site van Stimulus.

De **voorzitter**: Interruptie Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ja, voorzitter, de gedeputeerde heeft het over de Europese gelden en als ik in de begroting kijk van LCB, dan zie ik dat het in de loop der tijd ongeveer eenderde Europese middelen zijn. Waar is de begroting van die Europese middelen op gebaseerd en hoe hard zijn die middelen eigenlijk in de begroting?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Die hardheid kan ik u niet voor 100% geven, maar als ik u vertel – en u hebt een eerdere opsomming gezien – dat we inmiddels in drieënhalve jaar tijd honderden miljoenen euro's aan cofinanciering uit Europa hebben binnengehaald en dat daar nog nul projecten tussen zitten op het gebied van logistiek, omdat het samenwerkingsvermogen nog behoorlijk gering is, zo niet nihil, dan is het eigenlijk

heel erg logisch, op het moment dat we een entiteit krijgen die die samenwerking gaat organiseren met het bedrijfsleven, dat het gerechtvaardigd is tot de conclusie te komen dat de kans op gebruikmaking van Europese fondsen aanzienlijk toeneemt.

De **voorzitter**: Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Maar stel nou dat die Europese middelen niet worden verkregen, wat betekent dat dan voor de LCB?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Dan kan het zijn dat er óf minder projecten uitgevoerd worden, of dat men in de problemen komt, maar tegelijkertijd: als men geen cofinanciering krijgt uit Europese fondsen is men kennelijk ook niet in staat om de kwaliteit te leveren die Europa vraagt.

De **voorzitter**: Mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Nou ja, en ik denk een nog groter gat in de begroting, voorzitter. Maar de gedeputeerde geeft aan dat hij op basis van ervaring een hardheid aangeeft, dat de verwachting is dat er wel EU-middelen zullen komen, maar zou het niet handig zijn geweest als u al wist op welke regeling de LCB zou willen aansluiten, zodat u dat ook had mee kunnen nemen in het propositiedocument, of, nog beter: een businesscase?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Voorzitter. Eigenlijk kunnen ze op alle Europese regelingen aansluiten. Ik zie grote mogelijkheden om bijvoorbeeld tot samenwerking te komen, Interreg met Belgische regio's. Kijkt u alleen al eens naar wat er gebeurt tussen de haven van Moerdijk en de haven van Antwerpen en het verkeer dat plaatsvindt op het gebied van transport, goederenstromen, tussen Vlaanderen en Brabant. Ik zie grote mogelijkheden voor meer gelden die ter beschikking komen van Europa voor HRM-beleid. Als er één sector is die daarin ondersteuning verdient, dan is dat de logistieke sector. Ik zie grote mogelijkheden op het gebied van Horizon 2020, omdat daar echt grote vergezichten gerealiseerd worden binnen Europa, wat we kunnen met de logistiek. En ik zie ook mogelijkheden op het gebied van ESF-gelden. Maar die projecten moeten eerst ontstaan, samen met het bedrijfsleven, en dat moet de komende tijd gaan gebeuren.

De **voorzitter**: Mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Ja, maar voorzitter, ik begrijp niet dat er nou een voorstel bij de Staten voorligt, en de gedeputeerde heeft schijnbaar wel inzicht al in welke Europese regelingen hij gebruik van wil maken, waarom hij dan niet aan kan geven wat de voorwaarden daarvoor zijn en wat de invloed daarvan is dan op het LCB. En daarbij denk ik ook: als hij gebruik gaat maken van een potje uit Brussel, wat betekent dat dan voor een cofinanciering? Want in het Statenvoorstel geeft hij aan dat het gaat om een eenmalige financiering, maar ja, we kennen EU, daar moet ook geld bij. Dus wat betekent dat dan?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Ik probeer te herhalen en nog duidelijker te zijn dan ik zojuist heb gezegd: Europa geeft geen *exploitatie*financiering, Europa geeft *project*financiering. We zijn nog niet zo ver, want eerst moeten de hoogleraren, die mensen die daar zitten, concreet met die bedrijven om de tafel om tot gezamenlijke projecten te komen. En als ze die hebben, afhankelijk van het instrumentarium waarvoor ze kiezen – ik heb zojuist genoemd welke die zijn –, geeft Europa voor ieder instrumentarium richtlijnen af. Ik kan niet de garantie geven dat al die subsidiemiddelen binnen gaan komen, maar op basis van de noodzaak en het belang, die in Europa onderschreven worden, op het gebied van logistiek, de enorme propositie die we hier in huis hebben met 43% van alle logistieke activiteiten in Nederland, en dat er tot nu toe nog voor nul gebruik van gemaakt is, lijkt het gerechtvaardigd dat de getallen die erin staan, kunnen worden binnengehaald.

De **voorzitter**: Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ja, voorzitter, als ik het zo hoor, en dan sluit ik ook even aan bij wat de heer De Kort van de PvdA heeft gezegd, denk ik dat het voorstel toch een beetje aan de vroege kant naar ons toe is gekomen. Bent u dat met ons eens?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Volgens mij hebben we vanmorgen een paar uur zitten praten over marktfalen en dat de overheid vooral actief moet zijn op het moment dat het bedrijfsleven het nog niet oppakt. Het bedrijf zal zich gaan toevoegen op het moment dat we een concrete propositie hebben, maar die concrete propositie moet de komende twee, tweeënhalf jaar uitgewerkt worden. Wie zou dan dat geld moeten financieren op het moment dat de provincie Noord-Brabant en de gemeente Breda zeggen: dat doen we niet? Wij zorgen voor een stukje voorfinanciering om van start te kunnen gaan in het huis, met eerst de mensen in die organisatie, om die plannen samen met het bedrijfsleven te kunnen gaan ontwikkelen, en uiteindelijk – maar u vindt dat allemaal terug in het voorstel – moet het ertoe bijdragen dat het bedrijfsleven zijn rol volledig overneemt en de provincie en de stad Breda hun financiële inbreng kunnen terugbrengen tot nul.

De **voorzitter**: Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Maar uit het voorstel blijkt ook dat er nog allerlei dingen moeten worden geoperationaliseerd, en wat u zelf ook zegt: besluiten moeten nog geformaliseerd worden. Dan is het voor onze fractie wel heel lastig om nu al op een of andere manier in te stemmen met het voorstel, alhoewel wij dit voorstel gewoon heel terecht en heel goed vinden. Alleen, het komt wat ons betreft inderdaad aan de vroege kant.

De **voorzitter**: Uw vraag is?

De heer **Uijlenhoet** (GL): Kunt u iets meer zekerheid bieden dat bedrijven inderdaad ook echt gaan meedoen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Mijnheer Uijlenhoet, het is nog concreter: als u niet instemt, gebeurt er niks. Want je zult toch mensen moeten hebben, en die zul je toch vrij moeten maken, die die programma's gaan

ontwikkelen en aan de slag gaan in gesprekken met de bedrijven. Als we dat niet voorfinancieren, waar moet het dan vandaan komen? Je kunt niet aan een reguliere leraar, of een hoogleraar, vragen om het maar even erbij te gaan doen. Er zal toch op een gegeven moment gefinancierd moeten worden. Dat is nou precies het gat van marktfalen, dat wij als provincie invullen, en dat doen we omdat de logistieke sector enorm van belang is, en die moeten we weerbaar maken voor de toekomst.

De **voorzitter**: De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Voorzitter. Ik heb al geantwoord op de vraag: wat als de geldmiddelen niet binnenkomen?

Kleine MKB-bedrijven, ja, ik denk dat we daartoe mooie mogelijkheden hebben. We hebben daarnaast een Logistieke Agenda Brabant, daar komen het onderwijs en vooral het hele bedrijfsleven bij elkaar. Daar praten we ook over zaken als infrastructuur en dat soort zaken meer. Er zitten vertegenwoordigers bij van de vier regio's in Brabant, van logistieke vervoerders/transporteurs, verladers. Ze zijn zeer enthousiast en hebben ook een zwaar commitment uitgesproken dat ze ook een soort verbinder willen zijn naar het bedrijfsleven, om dat erbij te gaan betrekken.

[Het HAS Kennistransfer heeft in het verleden ook dat soort regelingen gehad, niet in deze omvang, maar de HAS had natuurlijk al een bestaande activiteit, met een hele sterke verbinding met het bedrijfsleven en kon ook gebruikmaken van heel veel regelingen, zowel binnen Europa als binnen Nederland, die hierop van toepassing zijn.

Ja, een evaluatie, ik kan het, denk ik, heel duidelijk uitleggen. Natuurlijk krijgt u ieder jaar een rapportage over de voortgang, maar ik heb u zojuist al verteld dat, als je praat over cofinanciering vanuit fondsen, je de plannen eerst zult moeten voorbereiden, dan moet je consortia vormen met bedrijven, dan moet je wachten op het tendermoment dat die vrijkomt, dan moet je inschrijven, dan moet je er vervolgens aan werken, en de meeste projecten hebben eigenlijk al een uitwerkingsduur van twee, drie jaar. Ik kan op dit moment wel toezeggen dat de evaluatie een keer per twee jaar komt, maar als er nog niks te evalueren valt, als we nog niet zo ver zijn, dan heeft het weinig zin. Dus laten we een beetje pragmatisch zijn. U krijgt echt een hele goede voortgangsrapportage. Als daaruit blijkt dat het niet goed gaat, dan zullen we natuurlijk tussentijds onze maatregelen nemen. Op het moment dat het blijkt dat het supergoed gaat en we nog wat aanvullende dingen kunnen bedenken, zullen we dat ook doen. Maar een echte evaluatie is pas na vier jaar mogelijk.

De heer Uijlenhoet vroeg: structuurversterkend? Daar ben ik van overtuigd. De zaken die hij opnoemt gaan inderdaad grote gevolgen hebben en ik hoop van harte dat we door de verbinding van dit instrument met Dinalog echt vooraan in de rij kunnen zijn om dat te gaan doen.

De rol van Defensie is enerzijds dat ze natuurlijk graag goed opgeleide mensen hebben en ook graag projecten hebben die ze toe kunnen passen in de Defensie-organisatie. Ik heb u verteld dat we de tender hebben binnengehaald, met een zeer lange looptijd, waar zeventig logistieke bedrijven bij betrokken zijn voor wat betreft de logistiek in Europa op het gebied van onderdelen van de Joint Strike Fighter, de F35. Dat gaat tot heel veel nieuwe arbeidsplaatsen leiden, maar ook tot veel dingen die nog uitgezocht moeten worden, om continu onze processen te kunnen verbeteren, en dat zal hier ook plaatsvinden.

Gezamenlijk flexicurity. Ik geloof in flexicurity, dus daarin geef ik u gelijk. Maar uit alle onderzoeken blijkt dat we dat het beste regionaal met een arbeidsmarktgebied van 300.000 arbeidsparticipanten kunnen regelen. Dat hebben we goed voor elkaar in onze bestaande arbeidsmarktregio's en natuurlijk zal ik het Pact Brabant, waar alles bij elkaar komt, erop wijzen dat met name deze nieuwe entiteit straks heel veel mooie kansen biedt op het gebied van werkgelegenheid en ook op het gebied van flexicurity, want er zijn nog te veel tijdelijke banen en nulurencontracten, ook in de logistieke sector, en daar moeten we aan werken.

De revolverendheid heb ik gehad, bedrijven motiveren ook. We zullen werkelijk alles uit de kast halen. Waarom zo'n snelle opbouw, dat heb ik gezegd: we gaan eerst kwartiermaken. Dat is ook de fase waarin de provincie aan de lat staat, en de gemeente Breda, om financieel te ondersteunen. Maar de doelstelling is echt, en daar gaan we zwaar op sturen, dat na acht jaar deze entiteit de Brabantse entiteit enorm versterkt en financieel volledig op eigen benen kan staan.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording en geef gelegenheid voor een eventuele tweede termijn. De heer Bollen van de VVD ziet daarvan af. De heer De Heer, een korte bijdrage. Als het heel kort is mag het ook vanaf de plaats, maar u bent al onderweg.

De heer **De Heer** (CDA): Voorzitter. Dank u wel voor de antwoorden. De vraag die nog even blijft staan bij ons is de verhouding MKB-grote bedrijven. Dat speelt toch nog steeds in het stuk mee en ik heb u daar niet zo op in horen gaan: is het nu voor grote bedrijven, of is het voor MKB? Het is voor MKB, maar tegelijkertijd staan in de lijst van negentig bedrijven die genoemd worden heel veel grote spelers. Dat is de eerste vraag die we nog hebben. En de tweede vraag is: waar ligt nu echt de focus; op bedrijven die logistiek verlenen of op bedrijven die een logistiek probleem hebben op te lossen? ASML staat er ook tussen bijvoorbeeld en dat is geen logistiek bedrijf.

De **voorzitter**: Ik dank de heer De Heer. Dan kijk ik naar de heer Van Meel van de SP. Die ziet af van het woord. Mevrouw Willems. Niet. De heer Kutlu ... Oh, toch mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Dank u, voorzitter. U ging even heel snel. Voorzitter, ik merk dat de gedeputeerde in de eerste termijn oprecht zijn best heeft gedaan om onze vragen te beantwoorden, en dank daarvoor. Desalniettemin heb ik nog wel een paar verduidelijkende vragen aangaande de EU-subsidie, waar dit project ook aanspraak op wil maken. Ik begrijp dat inderdaad de voorwaarden te lezen zijn op de website en dergelijke van de regelingen, maar dan wil ik de vraag eigenlijk andersom stellen: onder welke voorwaarden is GS bereid om een EU-subsidie aan te vragen voor dit project? Dus wat zijn uw voorwaarden daarvoor?

Wat ik wel ook nog ... Ik had in de eerste termijn een vraag gesteld over de businesscase en daar heb ik dan weer niet antwoord op gekregen. Voor ons, of bij de stukken zat een propositiedocument en wellicht kan de gedeputeerde bevestigen dat een propositiedocument toch echt iets anders is dan een businesscase. Wat ik eigenlijk miste bij dit stuk, was een businesscase met daarbij ook een uitgebreide risicoparagraaf, en niet een paar, met alle respect, nietszeggende woorden, maar gewoon echt onderbouwd: wat zijn de beheersmaatregelen? En juist ook zo'n risicoparagraaf dat kan ook vertrouwen geven aan de Staten en ook andere stakeholders, om juist te participeren in dit initiatief. Daarvoor dien ik dan ook een motie en ik hoor graag de reactie van de gedeputeerde daarop.

Motie 'Risicoparagraaf'

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 17 november 2017 ter bespreking van Statenvoorstel 60/17 Logistics Community Brabant; constaterende dat:

- bij dit Statenvoorstel uit de portefeuille Economie een risicoparagraaf ontbreekt en dit niet de eerste keer is;

overwegende dat:

- een risicoparagraaf de risico's van en beheersmaatregelen bij een voorstel aan de voorkant duidelijk maakt;

- een risicoparagraaf een uitstekend middel is om vertrouwen te winnen bij eventuele participerende partijen;

verzoeken GS:

- om Statenvoorstellen vanuit de portefeuille Economie waarbij sprake is van een investering (lenig, subsidie, garantstelling etc.) voortaan standaard te voorzien van een risicoparagraaf;

en gaan over tot de orde van de dag.

Joyce Willems-Kardol, PVV Noord-Brabant”

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Willems. De motie zal hier worden ingediend en snel vermenigvuldigd, zodat die deel uitmaakt van de beraadslagingen. De heer Kutlu had geen tweede termijn. Dan de heer De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Dank, voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de eerstetermijnbeantwoording. Vooropgesteld, en nogmaals: als PvdA zijn we er zeer positief over dat wij aan meer kennisvalorisatie doen, juist ook in deze sector die dat goed kan gebruiken. Wat ik nog niet duidelijk gehoord heb in de antwoorden van de gedeputeerde, maar wellicht is het mij ontgaan, is: is er van tevoren onderzoek gedaan met MKB-bedrijven of die interesse er is? Ik hoor wel hoe MKB-bedrijven benaderd gaan worden, dank daarvoor, maar is er onderzocht? Weten we ... U gaf zelf in uw beantwoording aan dat er in België ook een soortgelijk iets is. Hoe zijn daar MKB-bedrijven benaderd, welke bedrijven doen daar mee met zo’n abonnement? Zijn dat de grote bedrijven, of zijn dat ook die MKB-bedrijven? Het zou mij extra vertrouwen geven als bijvoorbeeld uit België blijkt dat MKB-bedrijven graag meedoen, dus ik hoop dat ik daar iets meer informatie over kan krijgen.

Dan wat betreft de evaluatie: de gedeputeerde gaf aan dat wij vanzelfsprekend ieder jaar een voortgangsrapportage krijgen. Nou, heel fijn. Ik las dat voorheen niet in het stuk. Daar stond dat er ieder jaar een voortgangsgesprek plaatsvindt tussen de provincie en de gemeente Breda. Begrijp ik goed van de gedeputeerde dat hij ons toezegt dat wij dus een voortgang krijgen?

Wat betreft de evaluatie, laat ik daar heel duidelijk in zijn: ik heb geenszins de bedoeling om u tijdens een opstartfase van een project vast te pinnen aan: vanaf vandaag moeten we over twee jaar een evaluatie, maar er staat een tijdschema in vanaf het moment dat het operatief is. Het lijkt mij normaal dat op het moment dat het vol draait, dan na twee jaar, dus u hoeft u niet vastgepind te voelen door mijn vraag ‘twee jaar’. Maar mijn vraag is: twee jaar nadat het loopt. Maar goed, als die voortgangsrapportage heel duidelijk is, is dat wellicht ook goed genoeg. Het gaat er maar om dat wij als Staten actief geïnformeerd worden en kunnen doorvragen.

En dan tot slot. Er staat in de begroting – en het is net al een paar keer genoemd – die 6,5 miljoen euro die nog nodig is vanuit de partijen die meedoen en 3,5 miljoen euro vanuit Europa. Nou wat Europa betreft ben ik tevreden met de antwoorden die u gegeven hebt. Er is nog een element: 3 miljoen euro van de provincie, 3 miljoen euro van de gemeente Breda en 2,4 miljoen euro van de onderwijsinstellingen. Wat alleen het geval is: bij JADS, als ik mij niet vergis, hebben de gemeente Den Bosch, de provincie en de scholen tegelijkertijd een flink bedrag ingelegd. In dit geval leggen wij als provincie 3 miljoen euro in, Breda ook, direct, maar de kennisinstellingen doen die 2,4 miljoen euro verdeeld over 300.000 euro over acht jaar. Hoe vast is hun commitment daarin? Kunnen zij bijvoorbeeld na één jaar zeggen: hm, het heeft ons niet gebracht wat we willen en we trekken het terug? En waarom zijn zij in hun bijdrage, lijkt het, wat terughoudender dan wij moeten zijn, terwijl ze dat volgens mij bij JADS bijvoorbeeld niet waren?

De **voorzitter**: Ik dank de heer De Kort. Ik kijk naar de heer Uijlenhoet voor de tweede termijn.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording in eerste termijn. Net als de PvdA hebben wij wel behoefte om nog wat meer informatie te krijgen over de betrokkenheid en de behoefte die er is, met name bij kleinere MKB-bedrijven, voor dit voorstel. Kan daar toch nog iets meer over toegelicht worden?

De gedeputeerde heeft gesproken over het belang van duurzaamheid en circulaire economie. Hoor ik daar een toezegging dat in het curriculum deze thema's daar integraal deel van uitmaken?

Voorzitter. Dan nog even naar de financiering. We zitten eigenlijk in een soort opstartfase. Dat realiseren wij ons. Is het dan eigenlijk niet logisch dat we de 3 miljoen euro die we vanuit Brabant ter beschikking willen stellen, misschien opknippen? Een voorstel van onze kant is om te beginnen met 1 miljoen euro om die opstartfase te overbruggen en dan misschien na twee jaar de resterende 2 miljoen euro overmaken. Zou dat een optie zijn? Ik hoor graag de gedeputeerde hierover, om te kijken of dat inderdaad realistisch is. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Uijlenhoet voor zijn bijdrage. Ik zie geen andere meldingen voor de tweede termijn en wil de gedeputeerde vragen om terstond deze laatste vragen nog van een antwoord te voorzien. Aan hem het woord.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Voorzitter. De heer De Heer heeft het nog een keer over MKB-grote bedrijven. Laten we van harte hopen dat er een hele mooie samenwerking gaat ontstaan tussen de grote logistieke bedrijven en de kleine logistieke bedrijven. Dat is namelijk de kracht van Brabant, dat is de kracht van de economie van Brabant: open innovatie, waarin multinationals samenwerken met honderden MKB-bedrijven. U noemde ASML geen logistiek bedrijf. Feitelijk heeft u gelijk, maar als ik u vertel dat ASML met 2400 bedrijven samenwerkt, waarvan er alleen al 1200 gevestigd zijn in Brabant, die onderdelen, klein en groot, naar de assemblagefabrieken brengen van ASML en vervolgens die apparatuur, met een gemiddelde waarde per apparaat van 100 miljoen euro, over de hele wereld moeten vervoeren, waarbij ze de veiligheid optimaal voor elkaar moeten hebben en de logistieke efficiency ook 100% verzekerd moeten hebben, dan kunt u zich voorstellen dat dit consortium ongelooflijk blij is dat ASML zich gemeld heeft en zegt: ik doe mee, want dan heb ik namelijk al honderden MKB-bedrijven, kleintjes, te pakken, waarvan u zegt dat het zo belangrijk is dat ze mee gaan doen. Dus wat dat betreft denk ik dat dat een heel mooi voorbeeld is van hoe het zou kunnen.

Wat zijn onze voorwaarden ten aanzien van EU-subsidies? Ik kan die nog een keer toesturen. Het zijn voorwaarden die eigenlijk gelden op het gebied van natuur, op het gebied van water, op het gebied van mobiliteit, op het gebied van arbeidsmarktbeleid en dat soort zaken meer. Brussel is aan zet, dat stelt de primaire voorwaarden. Wij bepalen of we daarvan gebruik willen maken, ja of nee, en als we er gebruik van willen maken, hebben we een kleine rol op het gebied van de voorfinanciering bij sommige fondsen, niet bij alle, maar wel bijvoorbeeld bij grensoverschrijdende, zoals Interreg of OP Zuid.

De risicoparagraaf vindt u eigenlijk op de pagina's 5 en 6. We moeten even downsizen wat we nu eigenlijk aan het doen zijn. Er is een initiatief van een paar partijen, die staan genoemd in het voorstel. Ze vragen aan ons: wil je ons helpen? Wij beoordelen dan het risico op de hoeveelheid geld die we erin stoppen en wat er mogelijk mis kan gaan. Dat staat in het stuk. Als u dat inhoudelijk niet goed genoeg vindt, hoor ik dat graag, maar zorg dan niet alleen dat je dat gaat doen voor de economie, maar bespreek dat met uw eigen commissie, want dit is de standaardprocedure die we toepassen bij ieder Statenvoorstel dat uw tafel passeert. Derhalve wil ik uw motie ontraden. Als u vindt dat risicoparagrafen niet goed zijn, dan nodig ik u uit om in de commissie die u hebt daarover van gedachten te gaan wisselen met de gedeputeerde die verantwoordelijk is voor financiën, en dan gaan we het in alle Statenvoorstellen aanpassen.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Ja, voorzitter. Ik ben inderdaad van mening dat de risicoparagraaf onvoldoende is en ik wil daar best een keer nog praten met de gedeputeerde, maar een risicoparagraaf is iets meer dan een paar regels tekst. Het is gewoon: wat zijn de risico's, percentages, beheersmaatregelen? Ik denk dat ik u echt niet hoeft uit te leggen wat gewoon een volwaardige risicoparagraaf is, en dat is niet wat in dit stuk staat.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Daarover ben ik het niet met u eens. Het gaat erom: wat is het risico dat wij onze 3 miljoen subsidie geheel of partieel kwijt zijn? En op basis daarvan hebben we aangegeven waarin de risico's zitten. Die zullen zich gaandeweg de rit hopelijk niet kenbaar maken, maar daarop toetsen we wel de voortgang waar de heer De Kort naar vraagt, om dat met name heel goed te volgen.

De **voorzitter**: Mevrouw Willems.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Ja, voorzitter. Zou de gedeputeerde bereid zijn om juist ook mijn fractie, in ieder geval de Staten, tegemoet te komen, om in volgende voorstellen een iets uitgebreidere risicoparagraaf te doen, zodat wij in ieder geval meer voorstel hebben in het voorstel wat dan voorligt?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Ja, voorzitter, maar dan moet ik wel verwachtingen kunnen wekken. Wij hebben als provincie niets, maar dan ook helemaal niets, te zeggen over het beheer van die nieuwe entiteit. Dus op het moment dat ik allerlei dingen op ga nemen in die risicoparagraaf, gaan die andere partijen zeggen: waar bent u mee bezig? U mag mij alleen maar afrekenen op het feit dat wij voorstellen 3 miljoen euro subsidie te geven en wat het risico is dat dat of ten dele, of helemaal niet terugkomt, of verkeerd uitbesteed wordt. Daar mag je mij op aanspreken.

Voorzitter. Dan wordt ook nog gevraagd of de MKB-bedrijven interesse hebben. Ja. Laat ik in de eerste plaats zeggen dat de topsector logistiek landelijk zeer enthousiast is en die vertegenwoordigt werkelijk alle bedrijven in Nederland, grote en MKB-bedrijven. Op de tweede plaats is er uitvoerig gesproken met heel veel ondernemers in het Intermediair. Zowel de BOM als de REWIN is nauw betrokken bij de totstandkoming van dit voorstel. U kunt op internet zoeken naar het Vlaamse VIL, daar ziet u heel veel herkenbare dingen en daar ziet u hoe succesvol het is in Vlaanderen. En ten slotte mogen we ook een beetje bogen op het succes dat NHTV heeft. NHTV is de grote kartrekker. Als er één entiteit is in Brabant die het MKB-bedrijfsleven, ook het kleine MKB-bedrijfsleven, ongelooflijk goed weet te betrekken, is het NHTV. Niet alleen in Brabant, maar ook ver buiten Brabant.

Gaan er duurzame circulaire oplossingen aankomen? Het antwoord is ja.

Waarom geven kennisinstellingen hier minder geld dan het geval is in Den Bosch? In Den Bosch zitten we echt in een fysieke eenheid bij elkaar, dat vraagt toch andere soorten kosten, ook in de verdeling en dat soort zaken meer. De kracht van dit voorstel is dat die hoogleraren gewoon in Tilburg en in Eindhoven blijven zitten maar wel gezamenlijk met onderzoek aan de slag gaan, wel gezamenlijk investeringen gaan uitwerken, samen met het bedrijfsleven, en dat dus de kosten op de locatie zelf andere zijn, en dat verklaart dat die verdeling wat anders is.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. U bent duidelijk geweest over de motie?

De heer **Pauli** (GS, VVD): Ik hoop dat de Staten hebben gehoord dat ik die heb ontraden. Als u vindt dat risicoparagrafen in zijn algemeenheid er anders uit moeten zien, dan lijkt mij de ordentelijke weg dat we daarvoor een commissie hebben, die daarover dan in gesprek gaat met de gedeputeerde die verantwoordelijk is voor financiën.

De **voorzitter**: Goed. Twee interrupties op de valreep nog. De heer De Kort en de heer Uijlenhoet.

De heer **De Kort** (PvdA): Dank voor de antwoorden wat betreft MKB. Die zijn wat mij betreft helder. Wat betreft kennisinstellingen is het ook helder dat het een andere structuur betreft dan JADS, dat ze niet op die manier erin meedoen. Blijft voor mij nog wel de vraag rondom de evaluatie. Ik snap best dat u niet over twee jaar kunt evalueren als we nog vol in de opstartfase zitten, maar er staan duidelijke kpi's in. U gaf ook aan dat wij een jaarlijkse voortgang kunnen krijgen, maar dat staat niet in het stuk. Is dat een toezegging bovenop het stuk dan en hoe ziet die eruit?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): U krijgt van mij sowieso een voortgangsrapportage. We zullen in overleg treden met de Brabant Logistics Community, om te kijken hoe we die zo handzaam kunnen maken en zo connotatief van inhoud dat u daar wat aan heeft. Maar het gaat er mij om dat het evaluatiemoment van een keer in de vier jaar gewoon gehandhaafd blijft, omdat het geen zin heeft iets naar voren te trekken als er niks te evalueren valt. Evalueren is vooral terug-uitkijken, om op basis daarvan je beleid bij te stellen voor de toekomst.

De **voorzitter**: De Kort.

De heer **De Kort** (PvdA): Ja, ik denk dat het dan misschien een welles-nietes-spelletje wordt over: wat is een evaluatie? Waar het mij om gaat, is een evaluatie, is een langere termijn terugkijken: hebben we een hele reeks van die doelstellingen gehaald? Er staan duidelijke kpi's in het stuk. Waar het mij in de voortgangsrapportage om gaat, is dat wij kunnen zien of die kpi's bij benadering gehaald worden, of minstens een verhaal eromheen, daar kan ik ook vrede mee hebben, als het langer duurt met opstarten, of wat dan ook, maar dat we in ieder geval inzicht hebben en niet pas over vier jaar een eerste terugkoppeling hebben.

De **voorzitter**: Dat is helder. De gedeputeerde.

De heer **Pauli** (GS, VVD): U bent gewend dat u van economie heel veel kpi's krijgt, en hier ook.

De **voorzitter**: Uijlenhoet.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Ik had de gedeputeerde nog niet gehoord over mijn vraag over de mogelijke knip in de inzet van middelen.

De **voorzitter**: Uw vraag is gesteld en niet beantwoord. De gedeputeerde krijgt daartoe de gelegenheid.

De heer **Pauli** (GS, VVD): Voor alle subsidies die een behoorlijke omvang hebben, kennen wij het principe dat de gedeputeerde voor financiën daarvoor hele strike regels hanteert en dat, als we ze in partjes uit kunnen keren, we dat doen, met zelfs de mogelijkheid dat de subsidie pas definitief wordt op het moment dat ze achteraf ook verantwoord is. Ook daar heeft mijn collega heel heldere opvattingen over, zodat we nooit in één keer de volle buit overmaken, tenzij het strikt noodzakelijk is, en dan zullen we extra op de uitvoering letten.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording, sluit hiermee de beraadslagingen op dit voorstel, dank nogmaals de heer De Heer voor zijn maidenspeech en zijn werkzaamheden hier en kondig aan dat wij straks gaan stemmen over de motie en het voorstel.

Ik schors de vergadering voor twee minuten voor een benenstremmentje. En over twee minuten gaan we weer verder.

Schorsing.

58/17 Statenvoorstel Heffingsverordening landinrichtingskosten Noord-Brabant

De **voorzitter**: Als eerste voert de fractie van de VVD het woord. O nee, die gaat daarvan afzien. Dan als eerste de fractie van het CDA, de heer Braspenning. Aan u het woord.

De heer **Braspenning** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik kan het kort houden, want wij gingen ervan uit dat dit gewoon een aftikpuntje was. Wij kwamen op een gegeven moment tijdens het lezen van de stukken overigens toch tot een opmerkelijke conclusie, want er staat heel nadrukkelijk in dat we een hele procedure hebben, waarin na vaststelling van de lijst geldelijke regelingen, beroepstermijnen, zienswijzen en rechtbank, het college de correctiefactor vast kan stellen. Er staat met name in het stuk dat na het vaststellen van de correctiefactor pas overgegaan kan worden tot de instelling van de heffingsverordening. En wat betreft Weerij-Zuid moet heel die procedure nog gelopen worden, dus wellicht dat het één kan zonder het ander, maar daar heb ik graag antwoord op.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Braspenning. Dan de heer Smeets van de fractie van GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Ja, voorzitter, de heer Smeets is niet in de zaal, maar wij zien af van onze spreektijd. We hebben het stuk bestudeerd en daar niks meer over op te merken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Brunklaus voor deze opmerking. Dan mevrouw Surminski van de Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ik zie ook van inbreng af.

De **voorzitter**: Oké. Dat deed al eerder de heer Heijman. Dan is de gedeputeerde meteen gevraagd om de beantwoording ter hand te nemen.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Voorzitter. Mag een gedeputeerde ook uitnodigen tot een interruptie? Want ik snap de vraag van de heer Braspenning niet zo goed.

De **voorzitter**: Het is levend staatsrecht, zou ik zeggen, dus gaat uw gang.

De heer **Braspenning** (CDA): Wij stellen vandaag de heffingsverordening vast, maar in diezelfde heffingsverordening staat dat we dat eigenlijk pas doen nadat GS de correctiefactor hebben vastgesteld over de lijst geldelijke regelingen. Pas na heel het proces van zienswijzen en rechtbankprocedure kun je die correctiefactor vaststellen. Dat moet voor Weerij-Zuid nog gebeuren. Dus wij zijn te vroeg, of het één kan zonder het ander.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van Merrienboer** (GS, PvdA): Ik denk dat we twee dingen uit elkaar moeten halen. Wij hebben een lijst vastgesteld waarover op dit moment juist de zienswijzeprocedures lopen, dus mensen kunnen bezwaar maken tegen de door ons voorgestelde correctiefactor. Het is echt lekker ingewikkelde wetgeving. Ruilplan, werkzaamheden, alles is afgewikkeld en nu gaat het over de financiële verevening. Daarvoor moeten wij een lijst vaststellen, die ook weer vatbaar is voor bezwaar, beroep en de rechtsgang. Dat is op dit moment voor Weerij-Zuid onderweg en voor Wintelre/Oerle zijn er geen zienswijzen op dat punt ingediend. Maar los daarvan hebben we over een heffingsverordening te beschikken voordat wij na afloop van die procedure ook tot daadwerkelijke verevening kunnen overgaan. Dus de heffingsverordening is wat mij betreft sowieso een vereiste om de zaak helemaal te kunnen afwickelen. Het is niet zo dat wij de heffingsverordening pas voorstellen nadat die zienswijzeprocedure is gevolgd. Dat gaat alleen maar over het moment van afrekenen. Dus de heffingsverordening hebben we nodig om het proces helemaal te kunnen afwickelen, maar dat hoeft niet te wachten, liever zelfs niet, want dan duurt het alleen maar nog langer, totdat de rechtsgang rond de correctiefactor helemaal is gelopen.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Is er behoefte aan een tweede termijn? Ik denk het niet. Ik sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

67/17 Statenvoorstel 8^e wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden

De **voorzitter**: Een aantal uwer heeft het woord gevraagd. De heer Braspenning van de fractie van het CDA heeft als eerste het woord.

De heer **Braspenning** (CDA): Dank u wel, voorzitter. De Provinciale Milieuverordening, en dan met name als het gaat over de stiltegebieden. Over de andere onderwerpen hebben wij geen vragen. Het is een bevoegdheid van PS om die wijzigingsverordening vast te stellen, maar wij zien ook dat er geen zienswijzerapportage bij zit. We hebben dat nagevraagd en er blijkt inderdaad wel een zienswijzerapportage te zijn. Uiteindelijk is er maar één gemeente die erop heeft gereageerd in dit geval, maar zou dat – en dat is even een procedurepuntje – niet toegevoegd moeten zijn bij dit Statenvoorstel? Als ik inhoudelijk kijk naar de regelgeving omtrent stiltegebieden, dan gaan we op dit moment wel echt een draai maken. Waar het in het verleden alleen maar ging om geluidsbronnen binnen het stiltegebied, gaan we nu kijken naar geluidsbronnen buiten het stiltegebied en gemeenten krijgen voortaan een wettelijke richtlijn om nieuwe geluidsbronnen buiten het stiltegebied te beoordelen en mee te nemen of dat van invloed kan zijn op vergunningverlening. En eigenlijk is onze vraag: wat voor risico lopen we nu dat we eigenlijk in onze eigen voet schieten? Want wij willen bijvoorbeeld in het buitengebied ruimere functies toestaan in leegkomende agrarische gebouwen en lopen we nu niet het risico dat we daardoor het ene beleid met het andere beleid gaan frustreren?

Ten slotte, en dan kom ik nog even terug op de gemeenten: is het niet zo dat gemeenten eigenlijk heel actief meegenomen zouden moeten worden als dit beleid wordt gewijzigd, wat van invloed kan zijn op heel de regeldruk die gemeenten zelf ervaren?

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Dank u wel, voorzitter. Ik begrijp de vraag van het CDA in relatie tot vrijkomende agrarische bebouwing. Heeft het CDA in de voorbereiding op de bijdrage rondom dit Statenvoorstel ook gedacht aan iets dat vorig jaar speelde: of vanuit Gelderland een ondernemer met een parapentbedrijf boven Brabantse gronden kon vliegen? Oftewel: het kan ook echt gewoon van buiten zijn dat er bedreigingen zijn van de stilte in die stiltegebieden.

De **voorzitter**: De heer Braspenning.

De heer **Braspenning** (CDA): Zeker. Ik dacht niet specifiek daaraan, maar het is natuurlijk wel zo dat bijvoorbeeld heel veel aanvliegroutes van vliegvelden ook over stiltegebieden gaan en daar wordt helemaal geen rekening mee gehouden. Ik begrijp dat ook wel, want het zijn bestaande geluidsbronnen en het zou heel vreemd zijn om daar nu in één keer ... maar ik zal een voorbeeldje geven: in Gilze-Rijen vliegen de Apache- en Chinook-helikopters over hele stiltegebieden heen. Het is heel leuk dat je een stiltegebied hebt, maar wat de waarde dan vervolgens is, daar kun je echt vraagtekens bij zetten. Bestaande vergunningen die er zijn worden gerespecteerd in dit voorstel, dat vind ik ook heel terecht, maar nieuwe geluidsbronnen, daar gaan we wel naar kijken en ik ben benieuwd naar het antwoord.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Hecht het CDA ook aan de kwaliteit van stilte in de gebieden, inderdaad bijvoorbeeld waar het gaat om Apaches, die u zelf noemt?

De **voorzitter**: De heer Braspenning.

De heer **Braspenning** (CDA): U heeft geen idee hoe wij daaraan hechten.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Braspenning voor zijn bijdrage. Dan is mevrouw Roijackers meteen de volgende spreker in eerste termijn.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. Voor GroenLinks is de wijzigingsverordening voor de helft duidelijk. Het onderdeel grondwaterbescherming en de economische noodzaak tot vergroting van de beschermingszones, is klip-en-klaar. En toch ook even dit. Ik ontving toevallig van de week, als moeder van een kind op de scouting, de volgende mail: "Beste ouders. Zaterdag a.s. gaan we naar de bossen. Er zijn chemische vaten gevonden en de welpen gaan die bij elkaar dumpen. We zoeken nog drie ouders die ons kunnen rijden. Vriendelijke groet, Akela, Mor, Raksha, Hathi en Baloe." Dit is natuurlijk een grapje, maar het leeft wel in onze samenleving, wil ik maar aangeven.

"Nu de beschermingszones groter worden, wordt de daadwerkelijke bescherming vanuit toezicht en handhaving dan ook eens groter?", was mijn vraag, waar ook de drinkwaterbedrijven bij ons op aandringen.

Nu de andere helft van de voorgestelde wijzigingen. Die zijn ons niet helder en ik geef u een hint op welk onderdeel deze betrekking hebben ... Inderdaad, voorzitter, GroenLinks wil graag een toelichting van de gedeputeerde op enkele passages uit het voorstel over de stiltegebieden.

"Naar aanleiding van een provinciaal onderzoek over de functie van stiltegebieden, kijken we of het beleid moet worden herzien.", staat er in het stuk: "Dit onderzoek is in 2014 uitgevoerd en daaruit is gebleken dat er voldoende draagvlak is voor stiltegebieden." Een andere passage: "Beleid en voorschriften zijn sinds de aanwijzing van de stiltegebieden in de jaren tachtig niet meer gewijzigd nagenoeg. Ontwikkelingen die zich in de loop der tijd hebben voorgedaan, worden niet meer ondervangen door de destijds opgestelde voorschriften. Daarnaast is uit het onderzoek de vraag naar voren gekomen waarom er geen richtwaarden zijn voor evenementen en inrichtingen binnen en buiten de stiltegebieden." Wij konden niet echt wijs worden uit die passages in het Statenvoorstel. Laat de gedeputeerde ons eens uitleggen wat wordt bedoeld met 'ontwikkelingen die zich in de loop der tijd hebben voorgedaan' en 'ondervangen door de destijds opgestelde voorschriften'. Vertelt u ons ook eens wat meer over het onderzoek naar het draagvlak in Brabant voor de stiltegebieden. Wij kennen dit niet, dus graag wat meer uitleg.

Over het onderzoek dat u blijkaar hebt gedaan, waarom er geen richtwaarden zijn voor evenementen en inrichtingen binnen en buiten het stiltegebied, hebben we de vraag: waar wringt nou precies de schoen? Wat speelt er in het Brabantse? Over welke evenementen en inrichtingen hebben we het hier nu eigenlijk? Onder dit toch wat gortdroge stuk ligt vermoedelijk een wereld aan stiltebedreigende activiteiten die we hiermee het hoofd denken te bieden. Voordat wij straks gaan stemmen, wil GroenLinks graag weten welke.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers voor haar bijdrage. De heer Oosterveer ziet af van het woord. Mevrouw Surminski heeft dan nu het woord.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter. Kennelijk waren er nog geen adequate regels om ongewenst geluid vanuit inrichtingen en evenementen in en nabij stiltegebieden tegen te gaan. En dan is het prima dat de Provinciale Milieuverordening wordt aangepast, want stilte is in ons overvolle landje een zeldzaam en kostbaar goed. Maar nieuwe regels roepen bij mij ook weer nieuwe vragen op. Het lijkt me duidelijk dat het achtergrondgeluid in stiltegebieden vrij constant is: ruisende blaadjes, een kabbelend beekje, zo af en toe een jolige bosuil. Dus wat dat betreft begrijp ik heel goed de keuze voor een 24 uren-gemiddelde voor achtergrondgeluid. Wat ik niet begrijp is waarom ook voor externe geluidsbronnen dan wordt gekozen voor een 24 uren-gemiddeldewaarde, zonder rekening te houden met piekwaarden. Is het mogelijk dat een inrichting of evenement als bedoeld in deze verordening gedurende bijvoorbeeld 20 uur per etmaal stil is en 24 uur per etmaal voor ernstige geluidsoverlast zorgt? En zo ja, kunt u aangeven of een aanvulling met een maat voor maximale piekwaarden mogelijk is?

Het bevoegd gezag kan van genoemde richtwaarden voor inrichtingen afwijken indien sprake is van een gewichtige reden en hieronder valt in elk geval een omstandigheid die de voortzetting van een inrichting redelijkerwijs onmogelijk maakt. Aan wat voor situatie moet ik dan denken? In welke situaties gaat voortzetting van een inrichting die geluidsregels overschrijdt boven onze Milieuverordening? Gaat het alleen om bestaand gebruik, of ook over uitbreiding of verandering van activiteiten?

En wat betreft de grondwaterwinning had ik nog een paar vragen, want Brabant Water heeft vergunning gekregen voor de uitbreiding van de waterwinning in Veghel, omdat de waterkwaliteit van de winning in Macharen niet meer voldoet en ten behoeve van de industriële waterwinning door Heineken wordt een beschermingszone ingesteld. We willen graag weten wat de consequenties op de langere termijn van deze winningen zijn. Dus wat zijn op de langere termijn de gevolgen voor de strategische drinkwatervoorziening voor de bevolking? Hoe gaan we voorkomen dat straks in meer en meer gebieden in Brabant hetzelfde gebeurt als bij de Grote Meren, namelijk ernstige schade aan de natuur door

verdroging als gevolg van het oppompen van water uit diepe lagen? Wordt getoetst of er milieuschade optreedt en hoe, en zijn er ook sancties of correcties mogelijk? Kan een bedrijf eeuwig doorgaan, of wordt er ook regelmatig getoetst aan de vergunning of concessie?

Tot zover.

De **voorzitter**: ik dank mevrouw Surminski voor haar bijdrage. Dan is nu het woord aan de gedeputeerde, aan wie ik vraag de beantwoording meteen ter hand te nemen. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u wel, voorzitter. Op de eerste vraag van het CDA, of er een zienswijzeprocedure is doorlopen, moet ik het antwoord schuldig blijven. Het zou kunnen, maar had die dan moeten worden bijgevoegd bij dit document? Dat kan ik me voorstellen, ik heb hem niet bij de hand, dus ik ga hem u in ieder geval schriftelijk doen toekomen. Als het zo is dat het normaal is dat die wel worden bijgevoegd bij de Statenvoorstellen dan zal ik erop toezien dat dat de volgende keer gebeurt.

Als het gaat over uw zorg dat sommige onderdelen van ons beleid met elkaar interfereren, zoals meer functies toestaan op vrijkomende agrarische gebouwen en dan nu een verdere beperking in het kader van stiltegebieden, dan is het antwoord daarop: ja, in het geval een vrijkomende agrarische bebouwing in of pal tegen een stiltegebied ligt. Die zal dan moeten voldoen aan de nieuwe regels uit deze verordening.

Moeten we daar gemeenten bij betrekken? Het is een heel kleine technische wijziging. Om daarover nu een discussie met 66 gemeenten te gaan voeren, gaat me wat ver. Het zijn richtwaarden. De gemeente heeft zelf nog beleidsvrijheid om op te treden, dus volgens mij is dat niet echt nodig.

De **voorzitter**: Interruptie Braspenning.

De heer **Braspenning** (CDA): Voorzitter. Ik doe het even zo, want dan kan ik afzien van mijn tweede termijn. Er staan ook geluidsniveaus in genoemd, maar wij konden er geen chocola van maken waar we dan aan moeten denken, geen idee, en ook niet of dat over een langere tijd moet gelden. Dus het zou helpen als we daar enig gevoel bij zouden kunnen krijgen op een bepaalde manier.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, maar dat betekent dat u al geen idee had van het beleid zoals het was.

De heer **Braspenning** (CDA): Gelijk dan de tweede interruptie maar, voorzitter. Er staat nu, in tegenstelling tot de vorige keer, wel een geluidsniveau genoemd. Ik kan me daar in die zin wel iets bij voorstellen, maar geluid is iets wat heel bijzonder is als je het gaat meten en het geluidsniveau dat genoemd wordt, lijkt aan de vrij hoge kant. Maar ik moet meteen ook erkennen dat ik niet precies weet voor wat voor inrichting dat zou gelden.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Wilt u nu van mij dat ik het verschil tussen 40 dB en 45 dB voordoet? Tja, hoe moet ik daar nu op antwoorden? Ik had bijna gedacht dat u wilde zeggen dat het wel heel weinig is, 40 dB, en of er niet wat meer geluid mag worden gemaakt vanuit die leegstaande bebouwing. U denkt misschien dat het te veel herrie is of te weinig herrie, en zelfs dat weet u niet, maar dan kan ik u ook geen antwoord geven, ben ik bang.

De **voorzitter**: Interruptie Van den Berg.

De heer **Van den Berg** (PVV): Nou, ik kan wel een indruk geven hoor. Een windturbine, daar wordt ook het gemiddelde genomen en de mensen mogen daar 47 dB gemiddeld last van hebben, dat wil zeggen op piekmomenten rond de 60 dB. Kennelijk denken we hier gelukkig wel aan de beestjes, want aan de mensen denken we niet in het college en bij alle andere partijen behalve de PVV. De beestjes mogen dus niet meer dan 45 dB hebben gemiddeld, begrijp ik. Nou, dan weten we even waarover we het hier hebben.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik heb geen vraag gehoord, dus ik ga verder.

Groenlinks vroeg of met deze uitbreiding van de grondwaterbeschermingsgebieden ook het gebied voor toezicht groter is geworden. Jazeker: een groter gebied, waarbij vergunningverlening of melding aan de orde is en dus ook een groter gebied waar toezicht gehouden kan worden.

U vraagt naar details over het onderzoek. Die zitten er niet bij, die kan ik u wel toesturen. Ik heb ze zo niet paraat over ontwikkelingen in de loop der tijd. Het gaat niet alleen over nieuwe soorten geluidsbronnen, maar bijvoorbeeld ook om het idee dat gemeenten meer vrijheid moeten hebben in het vaststellen van normen om maatwerk te kunnen leveren naar hun omstandigheden. Dat zijn manieren van denken over regelgeving die pas na de jaren tachtig populair zijn geworden. Dat zijn onder andere nieuwe ontwikkelingen in de loop der tijd, maar misschien zijn het er nog wel meer. Wat ik u kan toezeggen, is dat we u het onderzoek zullen doen toekomen, maar dat hebt u dan niet voordat u gaat stemmen.

De Partij voor de Dieren vraagt naar de consequenties van diepe onttrekkingen, in hoeverre dat gevolgen kan hebben voor verdroging. Dat zou heel goed kunnen. De vraag is of de Grote Meren dan wel een goed voorbeeld is, want zo diep is daar de onttrekking volgens mij niet. We zijn opnieuw onderzoek aan het doen naar de relatie tussen diepe onttrekkingen en verdroging, om vorm te kunnen geven aan ons anti-verdrogingsbeleid, met name ook in het kader van de pilot om te komen tot flexibilisering van de uitgaven van vergunningen voor onttrekkingen uit het diepe grondwaterpakket, zoals u kent uit de case Refresco. Daar deden die vragen zich ook voor en dus is dat voor ons weer reden om daar onderzoek naar te doen. Overigens: het doen van onderzoek daarnaar betekent vooral het opschrijven van wat de heersende wetenschappelijke gedachten daarover zijn en drie jaar geleden liepen die nog zo ver uiteen dat er geen zinnig woord over te zeggen leek. En dus is dat voor ons weer reden om daar onderzoek naar te doen. Nu we inmiddels ook nieuwe trendanalyses van de diepe grondwaterstanden hebben ontvangen, die met name in De Centrale Slenk verontrustend zijn, zullen wij opnieuw onderzoek moeten laten doen naar de relatie tussen diepe onttrekkingen en verdroging. Maar daar heb ik nu dus een-twee-drie nog geen antwoord op.

Ja, er is sprake van overgangsrecht. De nieuwe bepalingen voor stiltegebieden gelden alleen voor nieuwe vergunningen, en dus ook voor uitbreidingen, want dan moet er een nieuwe vergunning worden aangevraagd. Op dat moment geldt deze verordening.

De 24 uur die hierin staat is, voor zover ik begrepen heb, niet een gemiddelde over 24 uur, maar gedurende 24 uur. Je mag nergens op de dag of in de nacht deze regels overtreden. Dezelfde norm geldt op elk uur van de dag. Dat is volgens mij de betekenis van 24 uur in dit voorstel.

Dat was het.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik kijk of er behoefte is aan een tweede termijn. Niet bij de heer Braspenning. Mevrouw Roijackers? Ja. Gaat uw gang.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. Twee punten, nee drie, als ik begin met dank voor de beantwoording van de vragen, die al inzichtgevend was. En nu nog twee zaken.

Ten eerste: ik mag vanaf 2014 deel uitmaken van deze Staten en dit voorstel is eigenlijk weer een beetje een ouderwetse. Van enkele jaren geleden herinner ik me nog een wat verhitte discussie met gedeputeerde Van den Hout over ontgrondingen, 22.00 uur 's avonds, de Statenzaal was leeg, de rest van de Statenleden was andere dingen aan het doen. En onder een ongelofelijk stoffig voorstel over ontgrondingen lag een wereld van ellende die nergens in dat stuk stond. Ik heb toen aangegeven: informeer ons eens wat beter, maak ook de technische stukken soms iets inhoudelijker als er sprake is van inhoud. Dat gaat steeds beter. De laatste tijd worden alle onderzoeken die er zijn vaak doorklikbaar gemaakt, goede links op aangebracht, maar dit was weer een beetje een ouderwetse. Dus ik wil de gedeputeerde vragen, via u, voorzitter, om voortaan onderzoeken te linken, zodat we die kunnen bekijken als Statenleden, tenminste de Statenleden die daar behoefte aan hebben, en ook soms om iets meer – want ik proef het ook bij het CDA en bij de Partij voor de Dieren – inhoud toe te voegen als zaken soms wat technisch anders worden gepresenteerd.

En nu even over handhaving. U gaf aan: ja, ook in deze gebieden komt handhaving, of kán handhaving komen – ik hoorde het woordje 'kunnen' gebruiken. Vorig jaar hebben de drinkwaterbedrijven, Vewin voorop, echt ons gevraagd, of tenminste ons als overheid gevraagd, om meer toezicht en handhaving, juist in die stiltegebieden, omdat stiltegebieden vaak zo rustig zijn dat ze aantrekkelijk worden gemaakt voor die dumpingen en lozingen. Ik maakte een grapje vanuit een toevallig mailtje dat ik had gekregen, maar dumpingen en lozingen zijn aan de orde van de dag en er staat heel veel maatschappelijke onvrede op, zal ik maar zeggen.

Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers voor haar bijdrage. Ik kijk naar mevrouw Surminski.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Ik zou alleen de gedeputeerde willen vragen om, zodra hij de informatie over die drinkwaterwinningen en de gevolgen voor de slenk beschikbaar heeft, die toe te zenden.

De **voorzitter**: Oké. De heer Heijman ziet af. Dan is de gedeputeerde graag bereid, denk ik, om de laatste twee vragen te beantwoorden.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, ik kan zeker toezeggen dat, als wij beschikken over meer inhoud, wij ook een link in het voorstel opnemen daar naartoe, en misschien ook wel in het voorstel zelf net iets meer uitweiden over waarom we dit nou eigenlijk doen.

De handhaving. U begon erover, volgens mij, dat dat betrekking had op de grondwaterwingebieden, daarna had u het over stiltegebieden. De stiltegebieden worden niet groter, maar daar geldt dus dezelfde handhaving. De grondwaterwingebieden worden hiermee net iets ruimer op twee plekken. Dat betekent dat er twee gebieden groter worden en worden toegevoegd aan ons verplichte areaal, waarop wij toezicht moeten houden. Of dat ook werkelijk gebeurt, hangt uiteindelijk af van condities in het veld, prioriteiten: doen we dit, of doen we dat? We kunnen niet alles, zoals ook de politie niet iedereen kan overtreeden die door het rood loopt.

De **voorzitter**: Mevrouw Roijackers.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voorzitter. De gedeputeerde heeft volledig gelijk: ik probeerde net diagonaal een Vewin-rapport door te lezen en Vewin had het zowel over grondwaterbeschermingszones als over stiltegebieden en toen is het in mijn eigen hoofd wat door elkaar gegaan. Maar goed. Daarin heeft de

gedeputeerde gelijk. Mijn vraag is deze. De prioritering, daar heeft u natuurlijk gelijk in, maar kan dit wat hoger door ons op de prioriteitenlijst gesteld worden bij de Omgevingsdiensten?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, zo gedetailleerd zit onze opdracht aan de Omgevingsdiensten niet in elkaar. Het is ook maar net de vraag hoe je meer invulling wilt geven aan meer toezicht in grondwaterwingebieden. Dat zou kunnen en dat is het makkelijkst uit te leggen door meer boa's op pad te sturen in die gebieden. De vraag is of we daar geld voor hebben, maar vooral of daar de juiste mensen voor te krijgen zijn. Wat wel altijd kan, en wat volgens mij interessanter is, is om via programma's zoals SSiB, het aantal ogen en oren in dat buitengebied te verhogen, om mensen die er toch al zijn, ook in dit nieuwe stukje grondwaterbeschermingsgebied, aan te zetten om een oogje mee in het zeil te houden, zodat, als zij iets zien wat niet in de haak is, ook als het niet per se hun mandaat is, of hun rol betreft, dat toch weten door te geven aan de bevoegde instanties. In die zin zal er meer aandacht zijn, maar of het nu een prioriteitenlijstje is waarop het opschuift, zo gedetailleerd verwerken we onze opdrachten niet.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording, sluit nu de beraadslagingen over dit voorstel en stel voor gezwind verder te gaan met het volgende voorstel op de agenda.

61/17 Statenvoorstel Toestemming Provinciale Staten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

De **voorzitter**: Als eerste de fractie van de VVD. De heer Panhuizen heeft het woord.

De heer **Panhuizen** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Voor ons ligt het verzoek om toestemming te verlenen voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Zoals in het voorstel al is aangegeven, gaat het met name om tekstuele en technische wijzigingen, die grotendeels volgen uit de wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op het eerste gezicht is dit dus een hamerstuk, maar als je beter naar het voorstel kijkt, zijn er toch een aantal bijzonderheden te zien. In de eerste plaats de zienswijzeprocedure die is voorzien bij begrotingswijzigingen die gevolgen hebben voor de deelnemersbijdragen. Ook uit het voorstel blijkt dat het ook voor de gedeputeerde niet helemaal duidelijk is wanneer die zienswijzeprocedure precies gevolgd moet worden. Kan de gedeputeerde bevestigen dat daarom zijn interpretatie van artikel 32 ook de juiste is, exact zoals die is verwoord in het Statenvoorstel?

Daarnaast valt een wijziging in het ongenummerde artikel 21 op. Dat artikel gaat over het instellen van advies- en bestuurscommissies, waaraan een lid 2 wordt toegevoegd. Wij begrijpen op zich de toevoeging van het tweede lid, dat precies hetzelfde zegt als de wet en daarmee eigenlijk overbodig is. Je mag alleen zo'n commissie instellen als de gemeenteraad én Provinciale Staten in de gelegenheid zijn gesteld om hun wensen en bedenkingen te uiten. Maar wat noch de wet, noch de voorgestelde wijziging aangeeft, is wat vervolgens de consequentie van die eventuele wensen en bedenkingen zijn. Voorzitter. Dat raakt voor ons nou precies de kern. Kan het algemeen bestuur een eventueel 'nee' van onze Staten in voorkomend geval dan negeren, of mag het algemeen bestuur kennisnemen van het feit en dan alsnog de beoogde commissie instellen? Wat is nu exact de waarde van onze eventuele wensen en bedenkingen over een toekomstig concreet voorstel voor een in te stellen commissie? Wij horen heel graag de gedeputeerde hierover met een klip-en-klaar antwoord. En we verwachten ook dat de gedeputeerde zich in zal zetten dat deze commissies ook niet ingesteld worden. Je brengt namelijk de Staten in zo'n geval verder af van het

besluitvormingsproces. Je brengt ze ook verder af van de democratie, en dat is ontzettend belangrijk voor ons.

En het belangrijkste punt van alles nog is de governance van deze Omgevingsdiensten. We hebben er heel vaak over gesproken in de Statenzaal en al vaker hebben wij hier gehoord dat de provincie maar beperkt invloed heeft op de bestuurlijke besluitvorming binnen de diensten. En wij willen voorkomen dat we in de situatie terechtkomen dat de provincie slechts kan toekijken wat er in een bestuurscommissie besloten wordt, zonder dat we daar zelf nog enige invloed op hebben. Kunnen wij in de toekomst vorming van dergelijke commissies tegengaan als we vandaag instemmen met voorliggend voorstel, of kan dat alleen zo zijn als we het hele artikel over de commissies vandaag afkeuren? Ik denk dat dat de meest essentiële boodschap en vraag is die wij aan de gedeputeerde mee willen geven. Dus graag daar antwoord op.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Panhuizen voor zijn bijdrage. De heer Bahar van de fractie van het CDA dan nu.

De heer **Bahar** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter ...

De **voorzitter**: Mag ik stilte in de zaal? De heer Bahar heeft het woord.

De heer **Bahar** (CDA): Voorzitter. Vandaag zal mijn inbreng zowel namens de CDA-fractie als de GroenLinks-fractie zijn en daarbij zal ik dus ook gebruikmaken van de spreektijd van de GroenLinks-fractie.

De **voorzitter**: Die loopt intussen gewoon door, dus gaat u verder.

De heer **Bahar** (CDA): Voorzitter. Voor ons ligt ter besluitvorming de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdiensten Midden- en West-Brabant, een wijziging die voortvloeit uit de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het voorgelegde besluit is ook expliciet benoemd dat de toestemming door Provinciale Staten voor de wijziging slechts kan worden onthouden wegens strijd met recht of het algemeen belang. Voorzitter. Dat is zeer interessant om te lezen. Vooral als een van de wijzigingen ook nog ingaat op de rol van de diverse raden, zowel de Staten als de gemeenteraden, en daar een wijziging in staat, mogen wij daar straks niks van vinden.

Voorzitter. In dit kader wil ik het vandaag dan ook graag met u hebben over artikel 32 in de gemeenschappelijke regeling: de procedure bij begrotingswijzigingen, een onderwerp dat de wet volledig heeft vrijgelaten en in een gemeenschappelijke regeling verder ingekaderd kan worden. Voorzitter, en juist op dit onderwerp gaan we te kort door de bocht. In het voorstel gaan we ervan uit dat we met de Omgevingsdienst al driftend, met één hand op het stuur en de andere op de handrem, de bocht kunnen nemen. Maar volgens mij zijn wij nog niet zo ver met de Omgevingsdienst. We zijn al blij als we veilig van A naar B komen en die bocht ook op een normale wijze kunnen nemen. Voorzitter. Wat ons betreft is het dan ook te vroeg om deze afstand te creëren tot de raden van gemeenten en provincie en de zienswijzeprocedure bij begrotingswijzigingen maar zeer beperkt en nauw toe te passen.

Voorzitter. In dat kader wel complimenten voor de heldere en duidelijke memorie van toelichting, want juist een toelichting op artikel 6 – dat is dus weer een ander artikel – hoe we eigenlijk zouden moeten aankijken tegen artikel 32. Ik ga even artikel 6 citeren: “Dit artikel is ongewijzigd gebleven. Binnen de OMWB wordt op dit moment overleg gevoerd over de financieringssystematiek en de daarmee samenhangende regeling van de relatie tussen deelnemers als opdrachtgever en de OMWB als opdrachtnemer. Ook in het kader van het actieplan Huis op orde komen vraagstukken aan de orde die te maken hebben met deze relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Als deze discussies zijn afgerond, kan het resultaat daarvan zijn weerslag krijgen in de aangepaste tekst van onder andere dit

artikel.” Voorzitter. Ik had het zelf niet duidelijker of mooier kunnen opschrijven. Dit stuk onderstreept namelijk waar we precies staan en geeft duidelijk aan dat er nog een derde wijziging aankomt, maar nog mooier: het is een kant en klare tekst die eigenlijk ook prima zou passen bij artikel 32.

Voorzitter. Daarom een aantal concrete vragen aan de gedeputeerde. Wat zijn de overwegingen, dan wel bezwaren, om de huidige tekst ongewijzigd te laten op dit vlak? Er is immers geen wettelijke noodzaak. Is de bestuurlijke druk zo zwaar dat we hiermee niet kunnen wachten? En waarom is er niet voor gekozen om voor artikel 32 het voorbeeld te volgen van artikel 6: even pas op de plaats maken en niet de vlucht naar voren?

Voorzitter. Als laatste vraag nog: is de gedeputeerde van mening dat de specifieke wijziging en interpretatie van artikel 32 direct voortvloeit uit de Wet gemeenschappelijke regelingen, en hiermee dus PS gebonden zijn aan toetsing op alleen recht en algemeen belang?

Voorzitter. We begrijpen de zoektocht en balans tussen onnodige bestuurlijke drukte en betrekken van de raden, maar balanceren op een koord terwijl we nog bezig zijn met het oefenen om in rechte lijn te lopen, gaat ons iets te snel. Daarom dienen wij op dit onderdeel een amendement in en horen graag de reactie van de gedeputeerde.

Tot zover mijn eerste termijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Die u bijna volledig in uw eigen spreektijd heeft afgerond. Ik zal de griffier vragen of het eigenlijk wel kan wat u voorstelde, dat fracties spreektijd aan elkaar geven. Dat moeten we wel even netjes regelen, maar laten we er vandaag maar even geen probleem van maken. Dan is nu de fractie van de PVV aan het woord, de heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Ja, veel terechte opmerkingen zojuist al van de fracties van VVD en CDA, maar daar heb ik nog wel wat dingen aan toe te voegen.

Voorzitter. Aan Provinciale Staten wordt door GS toestemming gevraagd om de gemeenschappelijke regeling voor de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, de OMWB, te wijzigen. Het zou hierbij vooral gaan om wijzigingen van technische en tekstuele aard, dit mede naar aanleiding van gewijzigde wetgeving. Deze inhoud lijkt – lijkt – politiek gezien niet erg spannend, maar de praktische uitwerking van deze gemeenschappelijke regeling is een ander verhaal. De gemeenschappelijke regelingen voor de Omgevingsdiensten in Brabant zijn tot nu toe geen succesverhaal geweest, maar een aaneenschakeling van financiële problemen en bestuurlijke crises. Voor ons, als volksvertegenwoordigers, staan deze gemeenschappelijke regelingen op afstand, maar het is desalniettemin onze kaderstellende en controlerende taak om de door onze provincie afgevaardigde gedeputeerde Van den Hout in de besturen van de Omgevingsdiensten waar nodig richting te geven en aan te spreken op gevoerd beleid. Helaas geeft deze gedeputeerde maar al te vaak niet thuis, door te stellen dat wij daar als Staten niet over zouden gaan. Ik kan het niet vaak genoeg benadrukken: de gedeputeerde is volledig aanspreekbaar door Provinciale Staten op zijn bestuurlijke inzet namens de provincie als deelnemer in de gemeenschappelijke regelingen, wat desgevraagd ook is bevestigd door zowel de directeurs van de Omgevingsdiensten als door de verantwoordelijk staatssecretaris. Daarnaast bevat voorliggende regeling dwingende bepalingen over de inlichtingenplicht van het bestuur van de Omgevingsdienst aan raden en Provinciale Staten.

Wat de PVV-fractie betreft is het de vraag hoe de gedeputeerde in de praktijk om zal gaan met voorliggende, gewijzigde gemeenschappelijke regeling en hoe hij zich in dit kader zal opstellen binnen het bestuur van de Omgevingsdienst. Zo geeft de gewijzigde regeling de mogelijkheid om bestuurscommissies als bestuursorgaan in te stellen – daar werd zojuist al terecht aan gerefereerd –, waar het dagelijks bestuur en/of het algemeen bestuur bevoegdheden aan kunnen overdragen. Deze mogelijke bevoegdheidsoverdracht maakt de democratische controlebaarheid van de gemeenschappelijke regeling alleen maar lastiger. Ook de mogelijkheid om als samenwerkingsverband weer in andere

gemeenschappelijke regelingen, of private organisaties deel te nemen, maakt de situatie mogelijk nog ondoorzichtiger. Zorgen deze ontwikkelingen niet voor het ontstaan van een bestuurlijk Droste-effect? Hoe kijkt de gedeputeerde hiertegen aan en wat zal zijn houding zijn op dit vlak binnen het OMWB-bestuur? Kunnen we hier uiterste terughoudendheid verwachten?

Voorzitter. Essentieel voor de controlerende taak van Provinciale Staten is de planning-en-controlcyclus van de gemeenschappelijke regeling. Het is daarom een positieve ontwikkeling dat nu duidelijke bepalingen zijn opgenomen over het toezenden van stukken aan Provinciale Staten. Zo dienen de voorlopige jaarrekeningen en de kadernota vóór 15 april aan Provinciale Staten te worden verstuurd. De toelichting bij het nieuwe artikel 30 gaat echter nog iets verder en stelt dat de kadernota bij voorkeur vóór 1 februari moet worden toegezonden, zoals is bepaald in de nota Verbonden partijen. De kadernota van de OMWB is dit jaar pas op 1 maart ontvangen door de provincie. De vraag aan de gedeputeerde is hoe hij zich zal inzetten om deze datum van 1 februari voortaan ook effectief te halen.

Om de kadernota en de daarop volgende ontwerpbegroting goed in perspectief te kunnen beoordelen als Provinciale Staten, is het van belang dat we ook tijdig kunnen beschikken over de voorlopige jaarstukken van de Omgevingsdienst. Dat was dit jaar gewoon een fiasco. De jaarstukken 2016 van de Brabantse Omgevingsdiensten zijn pas op 27 september naar Provinciale Staten verstuurd middels een Statenmededeling. GS doet PS ernstig tekort door in deze Statenmededeling te stellen dat het stuk slechts ter kennisname is, er geen zienswijze mogelijk is en slechts dient om inzicht te bieden in prestaties. Een zienswijze op de jaarstukken zelf is dan wel niet mogelijk, maar PS had naar aanleiding van de jaarstukken wel middels zienswijze kunnen bijsturen op de ontwerpbegroting. Door de jaarstukken pas na de vaststelling van de ontwerpbegroting te versturen, gaat dit niet meer, waarmee de controlerende taak van PS geweld wordt aangedaan. De vraag aan de gedeputeerde is dan ook wat hij gaat doen om te zorgen dat we voortaan tijdig over de jaarstukken kunnen beschikken en voldoende gelegenheid krijgen om deze vóór de behandeling van de ontwerpbegroting te kunnen bespreken.

Voorzitter. Het opnemen van bepalingen in de gemeenschappelijke regeling wil nog niet zeggen dat de organisatie ook in de praktijk daadwerkelijk zal verbeteren. Daar is bestuurlijke inzet en daadkracht voor nodig, en dat is wat van deze gedeputeerde mag worden verwacht. De Statenmededeling bij de jaarstukken 2016 over de OMWB stelt dat, en ik citeer: "de OMWB in 2016 niet voldoende in control was om tijdig en adequaat tussentijdse informatie te verstrekken over de financiële ontwikkelingen binnen de dienst. Sturing en beheersing van de begroting is en blijft een belangrijk aandachtspunt." De vraag aan de gedeputeerde is of dit inmiddels is verbeterd en wat hij gaat doen om dit te verbeteren, teneinde ook aan de uitgangspunten van de gemeenschappelijke regeling te voldoen.

Voorzitter, tot slot. De gewijzigde gemeenschappelijke regeling voor de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is al op 13 mei 2016 vastgesteld, voor Zuidoost-Brabant dus. Die van de OMWB, voor Midden- en West Brabant, ligt vandaag voor, maar de gewijzigde gemeenschappelijke regeling voor de Omgevingsdienst Brabant-Noord zou nog moeten worden opgesteld. De vraag is waarom dit zo veel langer moet duren, wanneer deze kan worden verwacht en of er sprake is van een uiterlijke datum van noodzakelijke vaststelling.

Voorzitter, tot zover in eerste termijn.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Van Hattem voor zijn bijdrage. Ik stel vast dat geen van de andere leden het woord heeft gevraagd in eerste termijn. Dan wil ik de gedeputeerde vragen terstond de beantwoording aan te vangen. Aan hem het woord.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dank u, voorzitter. Een inderdaad wat technisch en saai stuk vandaag over de Omgevingsdiensten. Vanuit de VVD wordt de vraag gesteld hoe zinvol lid 2 bij artikel 21 nog is,

want het staat eigenlijk al in de wet. Dat klopt, zo zinvol is het niet, daarom staat er ook bij dat we dat doen om het expliciet te vermelden. Nou, bij dezen.

U vroeg of een negatieve zienswijze door het algemeen bestuur nog te negeren valt. Ja, als een meerderheid hier voor is, dan is dat zo. Dan kunnen wij als het ware als deelnemers hoog of laag springen, maar dan gaat het door.

U vertelde op voorhand geen voorstander te zijn van het instellen van bestuurscommissies vanwege eventuele bestuurlijke drukte. Dat ben ik met u eens. Hoe meer we gewoon intern in het DB of AB kunnen regelen, hoe beter het is. Soms echter, bijvoorbeeld op dit moment als het gaat over heel specifieke onderdelen van straks de nieuwe Omgevingswet, die vergen gewoon net iets meer diepgang en detail, of endurance. Om het volgen van een beleidsontwikkeling bij te houden, is het soms efficiënt om dat uit te besteden aan een of twee mensen, die daarover het AB of het DB bijtijds rapporteren.

De **voorzitter**: Interruptie de heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Oké, dat is helder. Goed dat we in ieder geval al een toezegging hebben dat u daar geen voorstander van bent in het algemeen. Dan een vraagje over die specifieke bestuurscommissies. Komen dat soort voorstellen dan wel nog terug in het AB, en hebben wij er dan nog sturing op? Kijk, de angst die wij namelijk hebben is: wat nou als je daar geen sturing meer op hebt? Kunt u de garantie geven dat wij nog steeds sturing hebben, dat het AB sturing heeft, dat wij er uiteindelijk nog een oordeel over kunnen vellen?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Jazeker, zoals het artikel zegt, kan zo'n commissie pas ingesteld worden na het horen van raden en Staten. Dus u krijgt voordat er een commissie wordt ingesteld, het voorstel hier. Dan moet ik u daarover aanhoren, en dat was het inderdaad dan wel. Dus u weet er van dan. Het is niet dat u het dan nog tegen kunt houden, hooguit kunt u mij natuurlijk opdragen iets te doen of te laten in het algemeen bestuur.

De **voorzitter**: De heer Panhuizen.

De heer **Panhuizen** (VVD): Voorzitter. Dan word ik er toch niet zo blij van. Want wat u daar expliciet zegt, is dat inderdaad dan zo'n bestuurscommissie, waar wij dus bang voor zijn, dingen gaat afspreken waar wij vervolgens geen sturing meer op hebben, waar we niks meer mee kunnen. Dus dan zou ik toch eigenlijk, ja dan moet ik u haast wel de toezegging vragen dat u er ook voor zorgt dat – nou goed, in de absoluut specifieke gevallen voor zo'n Omgevingswet kan ik er begrip voor opbrengen –, maar dan wil ik wel dat u zich inzet om het zoveel mogelijk te voorkomen en zoveel mogelijk de sturing hier te houden, en in het AB. Kunt u die toezegging doen? Dan zijn wij namelijk tevreden.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, als ik dat zou omzetten in een toezegging dan misleid ik u, want de sturing ligt niet hier. Dat is een beetje de makke van een gemeenschappelijke regeling, zoals de heer Van Hattem ook al zei: als Staten sta je op een ontzettende afstand daarvan, en dat is ook zo. Als er geen bestuurscommissie is dan is het het dagelijks bestuur, en daar zit ik weliswaar in, maar niet in de rol waarin u mij hier controleert. Blijft staan dat u geïnformeerd wordt over het eventueel instellen van elke bestuurscommissie, en we dan het debat heel concreet kunnen voeren van: is dit een commissie die wel of

niet zinvol is? Even los van de formele regels die er zijn. Als u met een grote meerderheid een overtuigend verhaal houdt om vooral die commissie niet in te stellen, kan ik niet anders dan daar tegen pleiten in het bestuur.

De **voorzitter**: Vervolgt u uw betoog.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik vervolg mijn betoog.

Het CDA en GroenLinks samen, ja, het kan gebeuren. De kritiek van uw verhaal was over de zienswijze: wanneer wel en wanneer niet van toepassing is net iets te kort door de bocht; juist de afstand tussen uw Staten en een gemeenschappelijke regeling kan het eigenlijk niet velen dat er nog een grotere afstand geschapen wordt, dat er op bepaalde begrotingswijzigingen geen zienswijzeprocedure komt. Toch is dit het voorstel, om het gewoon een beetje bestuurbaar te houden. We zitten bij bijvoorbeeld Midden-West met iets van 22 gemeenteraden en een Provinciale Staten, die allemaal in stelling moeten worden gebracht voor zienswijzen bij elke kleine begrotingswijziging. Zo'n zienswijzeprocedure duurt zeker vier maanden. Daarmee maakt u het besturen van zo'n Omgevingsdienst volstrekt onmogelijk als voor elke begrotingswijziging serieus zo'n hele procedure geldt, met alle termijnen die daarbij staan, want u vraagt tijdige toezending, en terecht overigens, van alle stukken die u moet bespreken. Dat gebeurt bij de raden ook al en die hebben een ander vergaderritme, dus voor je het weet moet je twee maanden voor de finale datum de stukken toesturen. Dat wordt pas echt bestuurlijke drukte.

De **voorzitter**: Interruptie Bahar.

De heer **Bahar** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Ik ga er in ieder geval van uit dat we niet om de haverklap een begrotingswijziging hebben, dat vooropgesteld, dus dat het maximaal twee keer per jaar zou moeten zijn. Toch is het wel interessant dat we in een aantal gevallen, net als in artikel 6, wel even de ruimte en de tijd nemen om orde op zaken te stellen, om het zomaar te stellen, een begrotingswijziging is daar ook integraal onderdeel van, en dan kiest u dus in dit geval daar niet voor. Dat stukje zouden we dan toch heel duidelijk willen begrijpen, van: joh, dit zijn allebei bewuste keuzes, en daar staan we dan ook achter, en die je dus niet kan gebruiken en te vroeg vindt in deze fase, en zeker als ik dan ook kijk naar uw interpretatie om ook de intensivering van taken te scharen onder 'niet nodig om een zienswijze in te stellen'.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Maar nogmaals: als het gaat over het intensiveren van taken, omdat het bij een wetwijziging verplicht wordt om dat te doen, dat komt bij ons basistakenpakket. Dan kunt u hier zienswijzen indienen tot u een ons weegt, maar het zijn gewoon wettelijke taken die we hebben belegd bij de Omgevingsdienst en die we zullen moeten uitvoeren. Dus dan wil ik best met u samen een spelletje spelen dat vier maanden duurt, maar met als resultaat dat de dienst besluit en uw zienswijzen beleefd zullen worden gelezen, maar als het gaat over wettelijke taken, dan worden ze toch echt gewoon uitgevoerd.

De **voorzitter**: Bahar.

De heer **Bahar** (CDA): Dank u, voorzitter. Ik ben het volledig met u eens dat het zeker geen ceremoniële taak moet worden die vervolgens leidt tot niets, want het gaat juist om het feit dat we inderdaad het gevoel hebben als Staten, zoals we ook bij de inbreng van de VVD, maar ook de PVV, hebben gehoord: joh, wij

staan hier volgens mij volledig op afstand. Het lijkt er bijna op: als we ergens niks meer over te zeggen willen hebben dan moeten we er maar een gemeenschappelijke regeling van maken, want dan gaan we er echt helemaal niet meer over.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Waarvan akte. Het is bij wet verplicht om dit bij een gemeenschappelijke regeling onder te brengen, dus ja, heel veel ruimte hebben we hier met zijn allen niet. Nog minder ruimte heeft u om dit voorstel te amenderen. Dat kan namelijk niet. Dit is niet zozeer een voorstel van GS dat we geamendeerd hier zouden kunnen aannemen. Als u het voorstel amendeert, betekent het dat het nieuwe voorstel weer in stemming gebracht moet worden in het DB, dan weer, eventueel gewijzigd, naar alle raden en Staten moet, en het spelletje weer opnieuw begint, totdat Gilze-Rijen het amendeert, of Roosendaal het amendeert, en dat gaat dus niet. Oftewel: amendementen op dit voorstel zijn onmogelijk.

De PVV is veel spreektijd kwijtgeraakt aan het correct beschrijven van de afstand tussen Staten en raden aan de ene kant en de gemeenschappelijke regeling aan de andere kant. Dat is inderdaad verlengd lokaal of regionaal bestuur. Uw voordeel is dat deze gedeputeerde inderdaad altijd aanspreekbaar is op alles wat ik doe in het algemeen bestuur. De notulen en besluiten daarvan zijn openbaar, dus hoe groot de afstand ook is, mij kunt u op mijn inbreng en stemgedrag in het algemeen bestuur altijd aanspreken.

Het toesturen van de jaarstukken is een wettelijke bepaling, zoals die er nu in staat. Wij hebben zelf toegevoegd 'bij voorkeur vóór 1 februari'. Daarvoor geldt een beetje hetzelfde als wat ik eerder zei rond de zienswijzen, dat we met iets van 22, of misschien wel meer, leden zijn die allemaal thuis hun eigen ritme hebben van: wanneer bespreken we wat en wanneer willen we onze raden of Staten dan de stukken kunnen toesturen? En wat betekent dat dan vervolgens voor de dienst: wanneer moeten stukken klaar zijn? Dus wat we nu hebben gedaan, is de wettelijke termijn in de gemeenschappelijke regeling opgenomen en ons voornemen om te proberen het vóór 1 februari te doen eveneens. Ik sta achter dat voornemen en zal er ook voor pleiten, maar ik kan me ook voorstellen dat het op enig moment niet mogelijk is om op tijd tot die stukken te komen.

De gemeenschappelijke regeling Noord staat niet op de agenda en ik weet ook zo niet uit mijn hoofd wanneer daar eventuele wijzigingen in de GR worden doorgevoerd.

Tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik kijk even of er behoefte is aan een tweede termijn. De heer Panhuizen zal die aanvangen. Ik merk overigens intussen op dat we goed op schema liggen en dat de stemming waarschijnlijk iets eerder zal zijn dan 17.00 uur precies. Ik weet niet of het mogelijk is dat u eventuele fractieleden die daar geen rekening mee gehouden hadden een kleine waarschuwing geeft. De heer Panhuizen heeft het woord.

De heer **Panhuizen** (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Allereerst, de gedeputeerde heeft op onze vragen helder geantwoord, maar ik wil toch nog even op een puntje terugkomen. Ik ben heel blij dat u heeft aangegeven dat u bij ons terugkomt op het moment dat zo'n bestuurscommissie wordt ingesteld. Maar wat de VVD betreft is het heel belangrijk – en dat wil ik toch even bevestigd krijgen hier – dat AB-besluiten niet weg-gemandateerd worden aan zo'n bestuurscommissie, maar dat altijd het AB nog besluit over de adviezen van de bestuurscommissie. Als u dat nog even aan ons kunt bevestigen, dan zijn wij tevreden.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Panhuizen voor zijn bijdrage. De heer Bahar heeft het woord.

De heer **Bahar** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Het is inderdaad bijzonder te moeten constateren dat het eigenlijk een rituele dans is die we hier aan het doen zijn, helaas, ook omdat we het op afstand hebben gezet. Het is ook heel apart, zeker als een wijziging betrekking heeft op je eigen rol als raad. Dus het gaat in dit geval om iets dat ons aangaat. Dan kijk ik ook mijn collega-Statenleden aan. Er wordt iets gezegd dat we wel of niet meer kunnen en daar gaan we dan niet meer over. Dat is iets wat ik gewoon eigenlijk niet kan begrijpen en niet kan bevatten. Dus daar zit nog even het onderbuikgevoel dat niet goed zit, waarbij ik denk: ja, waar zijn we nou mee bezig? Hebben we vandaag nog iets te zeggen over deze regeling en wat doen we dan naar de toekomst toe?

Ten aanzien van het amendement: ik begrijp dat we, omdat het buiten onze bevoegdheid gaat ...

De **voorzitter**: U bedoelt het nog niet ingediende, mogelijke amendement.

De heer **Bahar** (CDA): Ja, het nog niet ingediende, mogelijke amendement. Ik heb van de griffie begrepen dat het amenderen op een stuk dat buiten ons ligt, niet gaat. Maar waar ik misschien toch nog even de gedeputeerde op zou willen bevragen, is: de gedeputeerde geeft wel een verdere interpretatie richting de Omgevingsdienst, en dat valt volgens mij wel binnen de kaders waar we misschien afspraken over zouden kunnen maken. Ziet hij daarin wel mogelijkheden?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Bahar. De heer Van Hattem heeft het woord.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Dank aan de gedeputeerde voor de beantwoording in eerste termijn. Enkele punten daaruit. De gedeputeerde geeft aan zelf geen direct voorstander te zijn van dergelijke bestuurscommissies, maar hij zit straks natuurlijk wel als lid van zowel het dagelijks bestuur als het algemeen bestuur aan de lat wanneer er een dergelijk besluit moet worden genomen over een eventueel in te stellen bestuurscommissie. Zou hij toch aan kunnen geven wat zijn referentiekader is om in dergelijke situaties aan te geven wanneer een dergelijke bestuurscommissie acceptabel zou zijn? Welke situatie ziet hij voor zich, dat hij toch met een voorstel hier richting de Staten zou komen van: wij gaan een bestuurscommissie instellen? Want daar wil ik wel enigszins duidelijkheid over, wat daar zijn afwegingen bij zullen zijn.

Verder geeft hij aan: mij kunt u altijd aanspreken. Nou, dat gaan we goed onthouden en ook zeker doen. En om dat te kunnen doen, hebben we ook op tijd de stukken nodig. De gedeputeerde geeft aan: ja, ik ben graag bereid, ik sta achter het voornemen om vóór 1 februari de jaarstukken toe te sturen, maar het is afhankelijk van andere deelnemers in de Omgevingsdienst. Ik wil toch nadrukkelijk vragen aan de gedeputeerde om dan in ieder geval te zorgen dat de voorlopige jaarstukken naar PS gestuurd kunnen worden, want het zijn niet de definitieve jaarstukken, het zijn de voorlopige jaarstukken, zoals het ook in de regeling staat aangegeven. Mocht het nu niet lukken voor 1 februari, dan wil ik de gedeputeerde nadrukkelijk vragen om PS actief te informeren, gemotiveerd, waarom het niet lukt om die stukken toe te sturen en op welke termijn we ze wel kunnen verwachten, en om ze in ieder geval tijdig voor de behandeling van de ontwerpbegroting te behandelen, want dat lijkt me wel zeer relevant.

Verder kan de gedeputeerde op dit moment niet aangeven wanneer de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdienst Brabant-Noord behandeld zal worden. Het verzoek is om daar eventueel schriftelijk op terug te komen en ook aan te geven of daar ook een fatale termijn voor is.

Tot slot heb ik nog een onbeantwoorde vraag over de financiële controle en sturing binnen de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, waarover in de jaarstukken opmerkingen werden gemaakt. De vraag aan de gedeputeerde is of dit inmiddels verbeterd is en wat hij gaat doen om dit te verbeteren, ook binnen de kaders van zijn inzet, met deze gemeenschappelijke regeling in de hand.

Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even rond of er andere woordmeldingen zijn voor de tweede termijn. Ik wil de gedeputeerde vragen om de op dit voorstel betrekking hebbende vragen te beantwoorden.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Voorzitter. De gemeenschappelijke regeling van de ODBN is in voorbereiding en lastig, omdat met name bij die Omgevingsdienst nog sprake is van een noodzakelijke ontvlechting van de oude RNB-taken en de Omgevingsdienst zoals die nu bestaat. Die Omgevingsdienst heeft nog een heel aantal taken, waarvan bijna alle gemeenten van Noord deelnemer waren, behalve de provincie. Dat moet in de nieuwe GR definitief ontvlochten worden en dat vergt nogal wat.

Desnoods voorlopige stukken naar PS sturen. U krijgt alleen de stukken die zijn vastgesteld door het dagelijks bestuur. Als u het heeft over de jaarrekening, die als voorlopige jaarrekening gestuurd kan worden, dan is dat op 15 april en die stukken kunnen niet eerder dan dat. U kunt ook niet verwachten dat u de jaarstukken op 1 februari van de provincie bijvoorbeeld al krijgt.

De bestuurscommissie, ja, het is lastig om nu in het wilde weg criteria te geven, wanneer ik wel en niet voorstander zou zijn van het instellen van een bestuurscommissie. Maar wees gerust: in lid 3 van dat artikel staat wat daarin minstens geregeld moet worden door het AB – wie zit erin, hoe lang duurt het, welk mandaat hebben ze – en over dat voorstel wordt u gehoord bij elke bestuurscommissie. Dus het lijkt me veel handiger dan nu te gaan speculeren over mogelijke commissies die wel of niet moeten komen, om per geval straks, zoals het ook gewoon gaat gebeuren, daarvoor bij u langs te komen.

Het CDA: ja, inderdaad, dat is de makke van een gemeenschappelijke regeling en de verplichting om deze taak in een gemeenschappelijke regeling onder te brengen. Ik herken het gevoel van afstand, en dat is ook zo, maar daar kan ik op dit moment helaas niks aan doen.

De **voorzitter**: Interruptie Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, voorzitter. De gedeputeerde maakt duidelijk onderscheid in de jaarrekening en de voorlopige jaarrekening, maar de regeling zelf spreekt over het toezenden van de voorlopige jaarrekening aan PS, dus waarom geeft de gedeputeerde hier nu zelf iets anders aan dan wat in de regeling staat?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Nee, in de regeling staat dat de voorlopige jaarstukken vóór 15 april worden opgestuurd, niet vóór 1 mei; dat zijn andere stukken. Ik kan het wel gaan oplezen, maar het is zoals het in het voorstel staat en niet anders.

De **voorzitter**: Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, voorzitter. Toch in alle scherpheid, want ik wil toch wel duidelijkheid of wij de komende jaren kunnen verwachten dat in ieder geval vóórdat we de ontwerpbegroting moeten vaststellen hier, of in ieder geval de zienswijze daarop kunnen indienen, dat we dan de jaarstukken, of de voorlopige jaarstukken, hebben ontvangen als PS. Daar wil ik wel duidelijkheid over hebben en als dat niet zo is, hoe de gedeputeerde daarmee omgaat om ons te informeren.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Als u de voorlopige jaarstukken uiterlijk 15 april in uw bezit heeft, dan heeft u dat gegarandeerd voordat u hier besluit over de zienswijzen voor de volgende begroting van de Omgevingsdienst. Daar zit zoveel tijd tussen, ja, gegarandeerd.

De **voorzitter**: Interruptie mevrouw Knoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ja, voorzitter, ik verbaas me een beetje: voorlopige jaarstukken. Ik neem toch aan dat u dan bedoelt op het moment dat ook een accountant er al naar gekeken heeft?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Geen idee wat dat betekent in de zin van: door hoeveel accountants moet daarnaar gekeken worden, maar blijkbaar zijn er voorlopige stukken en definitieve stukken. De voorlopige stukken krijgt u vóór 15 april en de definitieve als ze vastgesteld zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw Knoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Ik was alleen even verbaasd over deze discussie en ook verbaasd dat de heer Van Hattem voorlopige jaarstukken wil, want 'voorlopig' betekent inderdaad heel vaak dat ook de accountant daar nog geen verklaring bij gezet heeft en ik kan me niet voorstellen dat wij over stukken praten zonder een verklaring van een accountant erbij. Dank u wel.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Nou ja, het klopt in zekere zin, want er kan nog iets veranderen door de accountant, maar het geeft wel inzicht in de bedrijfsvoering van de Omgevingsdienst.

De **voorzitter**: Misschien heeft het iets te maken met het feit dat jaarstukken formeel vastgesteld moeten worden en tot dan voorlopig zijn. De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Laatste vraag van de VVD over het mandaat van de bestuurscommissies: dat we die niet zoveel mandaat geven dat ze niet meer bij het bestuur terug hoeven te komen. Nee, zo ver kunnen ze niet los gezongen worden. Overigens, nogmaals geldt dat in lid 3 van dat artikel staat wat wordt vastgesteld bij het voorstel voor het instellen van een bestuurscommissie, daarover horen we u en dan wordt ze pas ingesteld. Dus echt per commissie kunt u nog met mij in debat over wat mijn opstelling zou moeten zijn over het wel of niet akkoord gaan met een eventueel mandaat. Maar het mandaat kan nooit zo zijn dat een of twee bestuursleden uit het DB een bestuurscommissie vormen en die zelfstandig besluiten nemen zonder daarvoor terug naar het algemeen bestuur te komen.

De **voorzitter**: Interruptie Bahar.

De heer **Bahar** (CDA): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter. Voordat de gedeputeerde gaat afsluiten, zou ik nog graag een antwoord tegemoet willen zien op mijn vraag: de interpretatie van GS die nog overlegd moet worden met de Omgevingsdienst, welke ruimte ziet u daar in? En de tweede vraag daarin is ook of uw interpretatie in alle deelraden terugkomt ten aanzien van artikel 32, zoals nu is voorgesteld en ook opgenomen in het ontwerpbesluit.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik geloof niet dat ik hem begrepen heb. Mijn interpretatie van artikel 32, of die nog in GS komt?

De **voorzitter**: De heer Bahar.

De heer **Bahar** (CDA): In het ontwerpbesluit slaat als laatste alinea onder andere terug dat de interpretatie van GS overlegd zal worden met de Omgevingsdienst, zodat duidelijk is waar het precies zijn weerslag kent in artikel 32.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Dit gaat wel zo gedetailleerd, met alle respect, dat ik even moet lezen, als u het niet erg vindt.

De **voorzitter**: We hebben ook al een technische vragenronde gehad.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ik kan er ook geen wijs uit, moet ik zeggen. Misschien moeten we kijken of een jurist er wijs uit kan worden en dan krijgt u er schriftelijk antwoord op.

De **voorzitter**: Schriftelijk een aanvulling, ja. Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dank u, voorzitter. Even voorbij dit technische ongemakje. Maar nog even naar aanleiding van wat zojuist door mevrouw Knoet van de PvdA naar voren werd gebracht, dat wij een onvolledige jaarrekening, etc. ... Het gaat niet om een onvolledige jaarrekening, het gaat om een voorlopige jaarrekening. In de gemeenschappelijke regeling staat letterlijk in artikel 33 dat het dagelijks bestuur vóór 15 april de voorlopige jaarrekening aan raden en Provinciale Staten zendt en vóór 1 juni, zegt het volgende lid van het artikel, dan worden de bijbehorende bescheiden in ieder geval ingestuurd. Maar het is wel relevant, want wij kunnen nog wel iets vinden als PS over die voorlopige jaarrekening, en dat ook meenemen bij zienswijzen op de ontwerpbegroting. Dus vandaar ook mijn verzoek. En ik zeg het niet voor niks. Dit jaar hebben we pas op 27 september de jaarstukken mogen ontvangen, als mosterd na de maaltijd, we konden er niks meer mee. Mijn vraag is dan ook of dat in ieder geval komend jaar niet meer gaat gebeuren.

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Mocht dat gebeuren, dan kunt u mij aanspreken op de rol die ik daarin heb vervuld.

De **voorzitter**: Mevrouw Knoet.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Het was even een, denk ik, interpretatie van 'voorlopig'. Ik voeg me in de wijze waarop de voorzitter het toen ook zei: 'voorlopig' in de betekenis van: er zit wel een accountantsverklaring bij, maar er is uiteindelijk nog een bestuur dat daar ook een oordeel over moet hebben en tot die tijd is het voorlopig.

De **voorzitter**: Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, dank u, voorzitter. Dan is dat in ieder geval helder. Ja, u zegt: u kunt daarop aanspreken, maar nogmaals, ik heb gevraagd: mocht het nu zo zijn dat wij niet tijdig over die stukken kunnen beschikken, bent u dan bereid om ons actief en tijdig te informeren daarover?

De **voorzitter**: De gedeputeerde.

De heer **Van den Hout** (GS, SP): Ja, natuurlijk.

De heer **Van Hattem** (PVV): Oké. Dank voor de toezegging.

De **voorzitter**: Daarmee komt een einde aan de tweede termijn van de behandeling van dit voorstel en sluit ik de beraadslagingen. We zijn ruim vóór 17.00 uur klaar, we zouden om 17.00 uur stemmen, ik kijk even of het mogelijk is om de stemming over een minuut of vijf te beginnen. Ik schors even overigens om die stemming goed voor te bereiden.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voorzitter. Voordat we tot stemming overgaan: ik zal me van stemming onthouden bij het voorstel over de Logistics Community Brabant en de desbetreffende motie die daaraan vast hangt.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor mij geldt hetzelfde als collega Van Gruijthuijsen heeft aangegeven.

De **voorzitter**: Waarvan akte. Ik schors de vergadering.

Schorsing.

De **voorzitter**: Collegae. Mag ik u vragen uw plaatsen in te nemen? We gaan ons voorbereiden op de stemmingen.

Stemming

80/17 Ontwerpbesluit Notulen van de PS-vergadering 22 september 2017

De **voorzitter**: Het volgende punt op de agenda zijn de stemmingen. Ik vraag of u stemming wilt over ontwerpbesluit 80/17. Dat zijn de notulen van de vergadering van 22 september jongstleden. Wenst iemand stemming? Nee, dan zijn ze bij acclamatie aangenomen.

82/17 Ontwerpbesluit Procesbesluit en –machtiging bestuursrechtelijke procedure

De **voorzitter**: Ontwerpbesluit 82/17. Dat gaat over een procesmachtiging in een hoger-beroepsprocedure. Wenst iemand stemming over dit besluit? Nee, dan is dit besluit bij acclamatie aangenomen.

Motie M1 Provinciale Staten 10 november 2017 Statenvoorstel 66/17: Extra beveiligde rechtbank

Dan is nu aan de orde de stemming over de motie over een beveiligde rechtbank, ingediend bij de behandeling van de begroting. Zoals u zich zult herinneren, hebben de stemmen daarover gestaakt, zodat in de eerstvolgende vergadering opnieuw moet worden gestemd. Ik breng de motie nu in stemming. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Van Vugt** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen, met stemverklaring. Geen enkele crimineel zal zich laten afschrikken door een extra beveiligde rechtbank.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Brunklaus** (GL): Voor, met stemverklaring. De drugscriminaliteit, de zeer zware jongens die hier actief zijn, is uitzonderlijk in Zuid-Nederland. Dagelijks zien we het effect van de aanpak van de taskforce. Wij verwachten dat we een extra beveiligde rechtbank in de toekomst nodig zullen hebben, om deze criminele activiteiten te kunnen berechten.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Tegen.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Tegen.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: De uitslag van de stemming is 24:24, gezien de aanwezigheid in de zaal. De motie is verworpen.

60/17 Statenvoorstel Logistics Community Brabant

De **voorzitter**: Allereerst het voorstel over de Logistics Community en daarna de daarbij ingediende motie, die onder stuknummer 1 bij u bekend is. Eerst het voorstel zelf. De VVD.

De heer **Bollen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **De Heer** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Voor, met als stemverklaring dat we de gedeputeerde het voordeel van de twijfel geven, gezien onze kanttekeningen, zoals benoemd in de eerste en tweede termijn.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Unaniem door uw Staten aangenomen. De motie daarbij behorend onder stuknummer 1, ingediend door de Partij voor de Vrijheid. De fractie van de VVD.

De heer **Bollen** (VVD): Tegen.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **De Heer** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

De **voorzitter**: PVV.

Mevrouw **Willems-Kardol** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

De heer **Kutlu** (D66): Tegen.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen, met stemverklaring. Wij vinden dat het duidelijk genoeg in het stuk stond.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Uijlenhoet** (GL): Tegen.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: De motie is verworpen.

58/17 Statenvoorstel Heffingsverordening landinrichtingskosten Noord-Brabant

De **voorzitter**: Dan breng ik in stemming de Heffingsverordening, Statenvoorstel 58/17. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Bahar** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

De heer **Smeets** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voor.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Is aangenomen, unaniem.

67/17 Statenvoorstel 8^e wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening Noord-Brabant 2010 voor wat betreft de onderdelen grondwaterbescherming en stiltegebieden

De **voorzitter**: Dan het voorstel betreffende wijzigingsverordening Provinciale Milieuverordening. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Bahar** (CDA): Voor.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voor.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voor, met stemverklaring. Ik zou de tekst over het geluidsniveau in stiltegebieden anders geïnterpreteerd hebben, maar als de interpretatie van de gedeputeerde correct is, dan stem ik graag met dit voorstel in.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Unaniem aangenomen.

61/17 Statenvoorstel Toestemming Provinciale Staten tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

De **voorzitter**: Dan het laatste voorstel waar we over stemmen, 61/17, de Omgevingsdienst gemeenschappelijke regeling. De fractie van de VVD.

De heer **Van Gruijthuijsen** (VVD): Voor.

De **voorzitter**: CDA.

De heer **Bahar** (CDA): Tegen, met stemverklaring. Schoorvoetend vervullen wij onze ceremoniële rol en zien graag de beantwoording van de gedeputeerde nog tegemoet.

De **voorzitter**: SP.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De **voorzitter**: PVV.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor, met stemverklaring. We kunnen slechts wijzigingen aanbrengen in strijd met recht en algemeen belang. Daar is niet direct sprake van omdat het een interpretatie is van wettelijke regelgeving die in het stuk staat. Desalniettemin hebben we alle bedenkingen aangegeven richting de gedeputeerde en gaan ervan uit dat hier verbetering op komt.

De **voorzitter**: D66.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De **voorzitter**: PvdA.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

De **voorzitter**: GroenLinks.

Mevrouw **Roijackers** (GL): Voor, met stemverklaring. We stemmen voor om een vlotte overheid te zijn en wij zijn tegelijkertijd overtuigd van de rituele dans, zoals het ook is geuit, en vinden dat wij meer controle en grip moeten krijgen op de Omgevingsdiensten.

De **voorzitter**: 50PLUS.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Gewoon voor.

De **voorzitter**: Partij voor de Dieren.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voor, met dezelfde stemverklaring als GroenLinks.

De **voorzitter**: ChristenUnie-SGP.

De heer **Vreugdenhil** (ChristenUnie-SGP): Voor.

De **voorzitter**: Lokaal Brabant.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Het voorstel is aangenomen.

Sluiting

De **voorzitter**: Dames en heren. Voordat we aan het einde van de vergadering zijn gekomen, ga ik nog even naar de kathedraal voor een wat bijzondere boodschap.

Geachte collega's, het is in die zin ook een bijzondere vergadering, omdat het de allerlaatste vergadering is die Annemie Burger in haar hoedanigheid als onze algemeen directeur/provinciesecretaris bijwoont. U bent allen uitgenodigd om afscheid van haar te nemen op de receptie die er zal zijn donderdag a.s., maar ik vind het toch ook goed om namens u allen kort een paar woorden tot haar te richten, ook in dit plenum.

Annemie. Het was, denk ik, de eerste vergadering in februari 2014, toen jij hier je opwachting hebt gemaakt als onze nieuwe provinciesecretaris, leidinggevend dus aan ons ambtelijk apparaat. Het is goed om hier in huis ook nog eens, in deze zaal, te zeggen hoe hard veel van onze medewerkers werken om alle dromen en ambities die wij hier in deze zaal met elkaar formuleren, te realiseren, want beleid wordt hier gemaakt en besloten, het wordt voorbereid en uitgevoerd door vele zeer trouwe, loyale, hardwerkende medewerkers in onze provincie. Toch is het niet voldoende om alleen maar trouw en loyaal te zijn, het is ook goed om een organisatie zo in te richten, dat die past bij de veranderingen in onze samenleving buiten. Die gaan hard, zijn indrukwekkend en vragen steeds meer intelligent samenspel met die omgeving. Dat weet u ook hier in deze zaal maar al te goed.

Annemie. Jij hebt sinds die tijd leidinggegeven aan een proces dat leidt tot een verandering van de organisatie, die bedoeld is, niet als doel in zichzelf, maar om onze organisatie klaar te maken voor de toekomst. Dat is een ingewikkeld en lastig proces. Dat heeft veel van jouw enorme energie gevraagd en je

hebt daar heel hard aan gewerkt. En nu dat proces klaar is, de besluiten zijn genomen en de organisatie opnieuw wordt ingericht, heb jij ervoor gekozen om nog wat anders te gaan doen in al jouw indrukwekkende en lange carrière in de publieke dienst. Namens Provinciale Staten wil ik je graag een bos bloemen geven – de rest komt volgende week donderdag – en grote dank zeggen voor jouw enorme inzet voor onze provinciale organisatie. Ik weet zeker dat er een applaus zal volgen.

(Applaus).

*De voorzitter **Error! Bookmark not defined.**sluit om 16.26 uur de vergadering.*